

MESERIASZUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA

Se întocmește un cod al economiei naționale

Măsură pentru dezvoltarea vieții economice și financiare. — Coordonarea legislației privitoare la producție și desfacere

După promulgarea noii Constituții s'a anunțat că principala grijă a cărmuitorilor va fi desăvârșirea vieții noastre economice. Tot atunci s'a anunțat că pentru înălțarea dibuirilor, a inconsecvențelor și a contradicțiilor legislative, se va întocmi un plan economic menit să reglementeze sfertările pentru ridicarea materială a nației.

Cu întocmirea planului de dezvoltare economică a țării a fost însărcinat Consiliul superior economic. Acest consiliu a ținut o serie de ședințe la care au participat cei mai de seamă economiști ai țării și în care s'au cristalizat unele idei călăuzitoare, cari vor servi la întocmirea planului mai sus amintit.

Suntem în măsură să anunțăm că unele din principalele gânduri exprimate cu acest prilej a fost acela privitor la întocmirea unui cod al economiei naționale. Acest cod trebuie să cuprindă întreaga legislație privitoare la producție, desfacere și circulație.

Întocmirea unui asemenea cod cere o serie de prefaceri legislative, din cari unele sunt prevăzute chiar de noua Constituție. Astfel se vor adapta noilor nevoi următoarele legi: legea de organizare a agriculturii, legea minelor, legea drumurilor, legea energiei, legea pentru valorificarea bogățiilor Statului, etc. Tendința este ca din aceste legiuri separate să se constituie un cod unitar, menit să asigure o dezvoltare armonică a producției naționale.

D. Const. Argetoianu, președintele consiliului superior economic, ține mult ca acest cod să devie o realitate odată cu întocmirea planului de ridicarea economică a țării.

E de prevăzut că în toamnă vor fi întocmite o serie de comisiuni, cu scopul precis de a se ocupa cu coordonarea și revizuirea întregii legislații economice.

Firește, toate lucrările se vor face în cadrul principiilor pentru care a fost întocmit consiliul superior economic. El va da numai directivele, pe care mai apoi departamentele economice vor fi ținute să le urmeze.

Dar chiar numai stabilirea principiilor cere o muncă uriașă care, sunt speranțe, va fi terminată încă în toamna acestui an.

Informații din izvor bun ne arată că unele din aceste principii generale vor fi comunicate chiar mai înainte de întocmirea întregului plan ministerelor cu caracter economic, de oarece sunt o serie de probleme cari cer deslegarea grabnică.

După cum se vede, consiliul superior economic este în preajma unei însemnate și serioase activități.

Szecezes italok vasuti szállitása.

A CFR vezérigazgatóság rendeletet adott ki, mely a szecezesitalok szállítását szabályozza. Hivatalos forgalmi engedély nélkül csupán személyi fogyasztási célra vásárolt 30 liter bort, 10 üveg pezsgőt, vagy likört, legfeljebb 25 üveg sör, vagy 10 liter pálinkát lehet szállítani, amennyiben az árut kiskereskedőtől vásárolták.

Módosította alapszabályait az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete

— Elfogadta a rendkívüli közgyűlés az alapszabálymódosítást —

Vasárnap délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott Reinhart Gyula elnöke alatt az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete. Az új szövetkezeti törvény értelmében az összes szövetkezetek alap szabályait ez év szeptember elsejéig a szövetkezeti törvény intézkedéseivel kell alkalmazni és szeptember elseje után a szövetkezetek már csak az új törvény rendelkezéseinek megfelelően működhetnek. Az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete ezért tartott alapszabálymódosító rendkívüli közgyűlést, amelyen az új alapszabályokat szakaszonként dr. Gabos Jenő intézeti ügyész ismertette.

Az új alapszabályok értelmében megváltozik a szövetkezet neve és az ezután a következő lesz: „Ipar és kereskedelem, aradi hitel- és takarékszövetkezet”. Az üzletrészek névértékét ezer leire emelték fel. Tag csak az lehet, aki legalább két üzletrésszel rendelkezik. Modot nyújt viszont az alapszabály arra, hogy az üzletrészek ellenértékét a tagok kilenc hónap alatt egyenlítsék ki. Senkinek száz üzletrésznél többje nem lehet.

A szövetkezet üzletkörét az alapszabályok a következőképpen állapítják meg: betétek elfogadása, kölcsönök folyósítása, banküzlet tagjai részére, inkasszó, nyújthat kölcsönöket vele összeköttetésben lévő helyi szövetkezeteknek, sőt bizonyos esetekben nem tagoknak is. Külön osztályokat állíthat fel tagjai érdekében, elfogadhat adományokat és alapítványokat, abban az esetben, ha ez nem ró rá terheket.

A szövetkezet szervei a következők:

A közgyűlés, az igazgatóság és a felügyelőbizottság. A közgyűlés jogait a szövetkezeti törvény 65. szakasza állapítja meg. A közgyűlés akkor határozatképes, ha azon a tagok két harmada jelen van, második összehívás esetén a közgyűlés a tagok számára való tekintet nélkül határozatképes. A közgyűlésen szavazati joga csak annak a tagnak van, aki legalább két üzletrészt befizetett. Minden tag csak egy tagot képviselhet.

A közgyűlés határozatai ellen a fellebbezést nem a bírósághoz, hanem a nemzeti szövetkezeti intézethez kell benyújtani.

Az igazgatóság hat tagból áll, akiket három évre a közgyűlés választ meg. Minden évben az igazgató egyharmada kisorsolásra kerül. Az igazgatóság akkor határozatképes, ha az ülésen a tagok fele jelen van. A céget az igazgatóság ezzel megbízott két tagja jegyzi. Az igazgatóság hetenként egyszer, a szükséghez képest kétszer tart ülést, amelyen az elnök vagy helyettese, esetleg a legidősebb tag elnököl. Az igazgatóság három tagu igazgatótanácsot választhat saját kebeléből, amelyre az ügyek napi vezetését bizza. A szövetkezet ügyeit illetően az igazgatósági tagok teljes titoktartásra vannak kötelezve. Az igazgatósági tagok megjelenési díjakat csak az olyan ülések után kaphatnak, amelyeken tényleg részt vettek. Ezek mérvét a közgyűlés állapítja meg.

Az igazgatóság tagjai egvetemígesen és korlátlanul felelősek azért a kárért, amelyet rosszhiszeműség, hanyagság révén, vagy pedig a törvény, az alapszabályok, a közgyűlési határozatok be nem tartása által okoztak. Ot ülésről való elmaradás esetén az igazgató lemen-

dottnak tekintendő.

A felügyelőbizottságnak három rendes és három póttagja van, akiket egy évre a közgyűlés választ meg. A felügyelőbizottsági tagok megjelenhetnek az igazgatóság ülésein és ott indítványokat tehetnek.

A szövetkezet tisztviselőit és alkalmazottait az igazgatóság nevezi ki és bocsátja el. A szövetkezet mérlegét minden év január 25-ig el kell készíteni és a felügyelő bizottság elé terjeszteni átvizsgálás végett. A közgyűléshez költségvetés tervezet nyújtandó be a bevételekről és kiadásokról. Az igazgatóság köteles ehhez a költségvetéshez alkalmazkodni. A rendes évi közgyűlés legkésőbb április 15-ig tartandó meg, amely elé a mérleg a nemzeti szövetkezeti intézet előzetes jóváhagyásával terjeszthető elő. Ugyancsak a nemzeti szövetkezeti intézet állapítja meg az osztalék nagyságát. A tiszta nyereségből 10 százalék a tartalékalapot, 5 százalék a kulturális és propaganda alapot, 3 százalék a felügyelőbizottságot és 3 százalék a tisztviselőket illeti meg, a fennmaradó összegből pedig az engedélyezett osztalék fizetendő s ha még fennmaradna pénz, akkor ez a tagoknak a fizetett kamatok arányában visszafizetendő.

A közgyűlés 120 tagu propagandabizottságot választ az igazgatóság támogatására és a szövetkezeti eszme terjesztésére.

Az áruhitelosztály a szövetkezet egy alosztálya, amelynek célja a tagok forgalmának növelése azáltal, hogy az áruvásárlásnál hitelek nyújt, ezek ellenértékét rendszeresen inkasszó útján hajtja be és osztja szét a tagok között.

Külön szabályzat állapítja meg a jogviszonyt az áruhitel osztály és a szövetkezet között. Az áruhitelosztálynak külön ügyvitele van, minthogy azonban a szövetkezetnek alosztálya, külön cégjegyzésre nem jogosult.

Az alapszabályok utolsó fejezete az alapszabálymódosítás, a felosztás vagy felszámolás, fúzió vagy más szövetkezetekkel való együttműködésről intézkedik.

Az alapszabálynak 80. szakasza van, amelyek szigorúan a szövetkezeti törvényhez és a minta-alapszabályokhoz ragaszkodnak.

A nagy gondot igénylő munka dr. Gabos Jenő szövetkezeti ügyész műve, aki azt a legnagyobb precizitással dolgozta ki.

A rendkívüli közgyűlés egyhangulag elfogadta a módosított alapszabályokat.

Tizenötmillió leittel felemeli részvénytőkéjét a Sarogaz gázálcrgyár

A bucurestii Sarogaz S. A. gázálcrgyár, amint már közöltük, május 25.-én tartott rendkívüli közgyűlésen elhatározta részvénytőkéjének 5 millió leiről 20 millió leire való felemelését. A tőkeemelés lebonyolításával a közgyűlés az igazgatóságot bízta meg. Amint most értesülünk, az igazgatóság most bonyolítja le a tőkeemelési tranzakciót. Az új emissziót a régi részvényesek veszik át, akik minden régi részvény után három új részvényt jegyezhetnek, július 31.-ig, ameddig a részvények ellenértékét is teljesen be kell fizetniük.

A munkaügyi minisztérium közli

Az összes mészárosoknak és alkalmazottaiknak szakképzettségük kell legyen!

Az új ipartörvény megjelenése után hosszú ideig tisztázatlan volt a mészárosok helyzete, vagyis az a kérdés, hogy a mészárosok iparosoknak, vagy kereskedőknek tekintendők és kell-e szakmai képzettséggel rendelkezniük. Az ipartörvényhez csatolt I. számú táblázat ugyanis a képzettséghez kötött iparágak közé sorolja a mészáros mesterséget is, ami azt jelenti, hogy a mészárosoknak is szakképzettséggel és az ezt igazoló iratokkal kell rendelkezniük.

Ezzel szemben a múlt év márciusában a munkaügyi minisztérium 121.124—937 szám alatt rendeletet bocsátott ki, amely lezárta, hogy „mészáros” elnevezés alatt azok a hivatásos mészárosok értendők, akik a vágóhidakon — alkalmazottként — dolgoznak, valamint detailista mészáros-kiskereskedők alkalmazottai. Így tehát az önálló mészáros iparosra az ipartörvény rendelkezései nem vonatkoznak és ennek nem kell szakképzettséggel rendelkeznie.

Röviddel a rendelet megjelenése után Popescu Petre, aradi munkaügyi vezérfelügyelő jelentést

terjesztett elő a munkaügyi minisztériumba és feltárta azt, hogy a többi iparosokkal szemben indokolatlanul privilegizált helyzetet idéz elő az, ha az önálló mészárosokat mentesítik a szakmai képzettség kötelezettsége alól. Hangsúlyozta, hogy az ipartörvény értelmében a kisiparosok személyesen kell vezessék üzemiüket, illetve műhelyüket és még üzletvezetőt se alkalmazhatnak. Viszont, hogyan vezessen személyesen egy mészárszéket az, aki nem képesített mészáros.

Erre a felíratra érkezett meg most a munkaügyi minisztérium válasza a 27.300—1938. szám alatt. Ennek értelmében a munkaügyi miniszter megsemmisíti a múlt év márciusában kelt rendelkezést és lezárja, hogy szakmai képzettséggel kell rendelkezniük az önállóan dolgozó mészárosoknak valamint azok alkalmazottainak. Így tehát mészáros-mesterséget — akár önálló iparosként, akár pedig alkalmazottként — ezentúl csak az folytathat, aki kellő szakképzettséggel rendelkezik.

Mi a títka a japán ipari dömping sikerének?

Manchester és Osaca háborúja a textilipar világhuralmáért

Az angol külpolitika és a nagyipar „sárga veszedelem” ellen

A távolkeleti háborúnak megvannak a maga súlyos gazdasági okai is s az igazi „sárga veszély”-t talán sokkal inkább kell keresni gazdasági, mint politikai téren. Különösen áll ez arra a gazdasági harcra, amely Anglia és Japán között egyre kiélezettebb formában jelentkezik. Anglia a már az egy év óta dúló japán-kínai háború elején érezte, hogy Japán győzelme esetén egész sorát veszíti el azoknak a gazdasági előnyöknek, amelyeket eddig élvezett azokon a vidékeken, ahol most a szárnnyú harcok dúlnak.

A japán ipar feltörésén legtöbb veszíteni valója Angliának van, mert Anglia veszítheti el világpiaconak jelentékeny részét. A megalapozott többszázéves angol export sem tud szembenézni a japán dömpinggel, amely különösen élesen jelentkezett egy olyan cikkben, amelyben Anglia ugyszólván a világ háromnegyed részét uralta s ez: a fonal.

Az angol lapok most kimutatást közölnek arról az elkecsesedett harcról, amely Anglia és Japán között dúl a fonal világhatalmáért. Ezzel kezdődött a fonal világhatalmáért folytatott harc, amely Anglia és Japán között dúl a fonal világhatalmáért. Ezzel kezdődött a fonal világhatalmáért folytatott harc, amely Anglia és Japán között dúl a fonal világhatalmáért.

Hogyan megértjük a távolkeleti politikai helyzetet e pillanatot még vérből problémáit, felsoroljuk a „Reuter” távirati iroda jelentése nyomán azt a gazdasági harcot, amely Anglia és Japán között dúl a fonal világhatalmáért. Ezzel kezdődött a fonal világhatalmáért folytatott harc, amely Anglia és Japán között dúl a fonal világhatalmáért.

1913-ban Anglia 7 milliárd yard fonalat exportált. Abban az időben más országok is exportáltak fonalat, de olyan minimális mennyiségben, hogy az angol óriási ipar ugyszólván egyedül uralta a piacot. A világpiacon helyzetjelentésekben abban az időben lenti a táblázat mélyén szerepel Japán 400 millió yard exportált fonalat, vagyis az angol export 6 százalékát tette ki a japán külkereskedelmi mérlegbe a fonal kivétel. 1914 után azonban a helyzet gyökeresen megváltozott. Egyik évről a másikra 500 perccel emelkedett a japán fonal-export. Érdekes közölni azt a táblázatot, amelyben az angol külkereskedelmi statisztikusok érzékeltetik a két ország között folyó gazdasági háború rideg számadatait. Ezek a számok nehéz milliók elvesztéséről beszélnek fontsterlingben. (Az alábbi kimutatás megértéséhez tudni kell, hogy annak adatai milliárd yardokban vannak felvéve.)

	Anglia	Japán	A japán export százalékban kifejezve az angolhoz képest
1913	7.5	0.41	6%
1921	2.9	0.2	41%
1929	3.86	1.41	86%
1931	1.70	1.41	89%
1938	2.11	2.19	104%
1937	1.92	2.66	138%

Ezek a számok világosan mutatják, hogy Japannak 1933-ban 200 év óta először sikerült Angliát megelőzni a fonal-piacon és a második helyre sorítani. A japán külkereskedelmének kihasználja

ezt a fényes győzelmet, ugyanakkor az angol fonal-kereskedelmét százmillió fontokat veszített a japán előretörés következtében. Kiszámították az angol érdeklők, hogy 1921 és 1924 között az angol textil-ipar nem kevesebbet, mint egy milliárd fontsterlinget veszített. Az angol külpolitika, talán naivitásnak fog tetszeni, — csak ekkor figyelt fel az igazi „sárga veszélyre” és a kereskedelmi érdekekre mindig vigyázó Anglia kényszerítve volt odahatni, hogy az angol világkereskedelmi pozíciót megmentsék. Még mindig nem jutott el a harc azonban abban a fázisba, hogy Manchester még tudta volna előzni a nagy japán ipari központi várost: Osacát. A japán export nemcsak az európai államokba tört utat magának, hanem különösen az angol dominiumokban nyert teret s erről közöljük azt a kimutatást, amely az egyes földrészekre dúló japán-angol textilháború adatait tartalmazza.

Az érdekes kimutatás szerint 1937-ben Anglia és Japán exportja a dominiumokba következőképpen alakult:

	Angliából importáltak	Japánból importáltak
Brit Indiába	335	326
Singapórba	52	56
Holland Indiába	410	430
Dél-Amerikába	233	241
A földközi tengeri államokba	94	175

(A felsorolt mennyiség millió yardokra vonatkozik.)

Amint látjuk tehát, csak az európai államokat nem sikerült a japán dömpingnek rohammal bevenni.

Anglia 220 milliárd yard fonalat exportált európai államokba, ugyanakkor Japán mindössze 63 millió yardot.

Kimutatást közölnek az angolok még arról is, hogy ha Manchester lépést akarna tartani Osacával a dömping ágrára vonatkozólag, akkor az angol munkásoknak 2.7 százalékkal le kellene szállítani a fizetésüket és ebe a fizetéscsökkentésbe az angol munkásság sohasem egyezne bele. A japán szülők — az angolok szerint — valósággal eladják gyermekeiket a textilgyáraknak és ha a japán textilmunkás azt a 2.7 százalék bért megkeresné, amit az angol gyáraknak csökkentenie kellene, hogy megközelítsék a japán termelési költségeket, boldogok lennének.

Azután azokat az alapvető ellentéteket sorolja fel az angol textil ipar, amelyben az angol és a japán munkás találhatók. A fejlett angliai szociális renddel szemben, a hol kitűnő munkásjóléti intézmények vannak a dolgozóknak, amelyekhez Japán még 50 év múlva sem tud felemelkedni. A japánok viszont csak annak köszönhetik dömpingjeik sikerét, hogy ott a munkások valóságos rabszolgák, a fizetésük angol szemcszóból nézve — nem is fizetés. Ehbér. Még egy dolog van, ami az angol iparosok szemében szinte elképzelhetetlen: a japán textilgyárak munkásainak 70 százaléka kiskorú gyermekekből áll, akiket kaszárnyaszerű épületekben tartanak, a gyár látja el őket nyomorúságos étellel, szennel és a szülők kapják meg azt a napi bért, amelyért az angol munkásság egy óra alatt többet keres.

(b. gy.)

Egységes iparosalakulatot szorgalmaz a Timişoara-temesvári iparkamara elnöke

Giurcanescu bankigazgató, a Timişoara-temesvári kereskedelmi és iparkamara elnöke, érdekes nyilatkozatot tett kamarai működésével kapcsolatban. A kereskedelmi kamaránál tervezett tanulmányi hivatal fellátása — mondotta — egyelőre késedelmet szenvedett, mert a legtöbb vállalat vezetője jelenleg szabadságon van, ennél fogva a kamara és a vállalatok között való szoros együttműködés megvalósítása néhány heti halasztást szenved. Arról van szó, hogy a kamarai elnök kiválaszt Timişoaran és vidéken 200—250 gyárvállalatot és kereskedőt, ezek minden formáság nélkül havonta egyszer helyzetképet adnak a kamarának és megteszik javaslatukat a teendőkre vonatkozólag. A kamara és az ipar, valamint a kereskedelem közötti belső összeköttetésnek mindkét félre csak előnyei lehetnek. További kérdés, amely sürgős megvalósításra vár, a kereskedők különböző szakmai szervezeteinek egységes szervezetbe való tömörítése, amely együtt dolgozna a kamarával vezetőjével. Ma a helyzet — hangsúlyozta Giurcanescu elnök — hogy a kereskedők és iparosok különböző szervezetekbe tömörültek, amelyek sokszor egymással szemben állanak. Ez egészségtelen állapot. A kormány intenciója az, hogy amint a politikai életben sikerült a szét-húzást megszüntetni és az egész nemzetet egy táborba állítani, ugy szükséges, hogy a kereskedők is a gyáriparosok mintájára egységes szervezetet, képviselőkkel bírnak. Természetesen semmi sem áll annak útjában, hogy az egységes szervezet osztályokat létesítsen az egyes szakmák különleges érdekeinek védelmére.

A részvénytársaságok haszna.

Az „Excelsior” írja: A részvénytársaságok múlt évi mérlegeiből megállapíthatjuk, hogy 19 társaság részvénytőkéjének 1 százalékát sem tudta haszon címén elkönyvelni, 12 társaság 1—2 százalék, 20 társaság 3—4, 8 társaság 7—8, 5 társaság 8—9, 7 társaság 9—10, 6 társaság 13—14, 5 társaság 15—17, 4 társaság 20—22, 4 társaság 22—29, 3 társaság 29—50, s 2 társaság több, mint 60 százalékos hasznot mutat fel. Ezekből a számokból több következtetést vonhatunk. Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy annyira hallottunk az erod, francia, német, holland, svájci, belga részvénytársaságok sokkal nagyobb haszonnal dolgoznak, nagy tartaléktőkével gondoskodnak, többet költenek személyzetre, hirdetésre, propagandára. A különbséget az ipari államok népének nagyobb fogyasztási képessége magyarázza. Különösen a kisvállalatok helyzete súlyos Romániában, bár rendkívül fontos szerepet töltenek be és méltók minden támogatásra. Meg kell találni a módját annak, hogy belföldi és külföldi tőkéhez jussanak. Nem szabad ellenségesen bírni a hasznot, ellenkezőleg: valamely állam életképességének épp a sok vállalati haszon a bizonyítéka. Az adófizetési képességet, bőséget és jó vezetést bizonyítja. Az állam is boldogul, ha a vállalatok boldogulnak.

Munkabírók hatásköre.

A munkabírók felállításáról szóló törvény 8. szakasza értelmében a munkabírók hatáskörét csupán a mezőgazdasági iparüzemekben és erdőtermelés körül alkalmazott gazdasági munkások s munkaadók veszik igénybe. A jelen perben szereplő felperes és alperesek ezzel szemben egyformán földművesek, akik között oly megállapodás jött létre, hogy felperes — a szegény, elhagyott árva leány — alperesekhez költözik és segédkezni fog a háztartásban míg kiházasítják. Az ígért teljesedésbe ment, felperes azonban később pert indított és hátraleperes munkadíj kímén 8000 lelt követelt. Ily esetben — állapítja meg a clujai ítélőtábla — nem lehet szó a munkabírók felállításáról szóló törvény rendelkezéseinek alkalmazásáról (Clujai ítélőtábla No. C. II. 394—937).

Az új ipartörvény tervezetének elkészítésére bizottságot delegál a nemzetgazdasági minisztérium

M. Constantinescu nemzetgazdasági miniszter megállapította azokat az alapelveket, amelyeken az új törvénynek fel kell épülnie

Köztudomású, hogy az érvényben levő iparpártolási törvényben biztosított kedvezményeket úgy a belföldi, mint a külföldi nyersanyagokat feldolgozó iparvállalatok 1942-ig élvezhetik. A nagyiparosok érdekképviselője, az Ugir, már évek óta sürgeti egy olyan általános érvényű ipartörvény megalkotását, amely nemcsak az iparpártolási kedvezmények kérdését, hanem az ipar fejlesztésével kapcsolatos összes problémákat rendezze.

A kormány az országhoz intézett nyilvános leveleiben széleskörű programot adott a legközelebbi jövőre. Ezek között szerepel az új ipartörvény megalkotása is, amely a hazai ipar továbbfejlesztésének és új iparágak megteremtésének alapjait is lerakja.

Amint értesülünk, az új ipartörvény tervezetének megalkotására bizottságot delegál a nemzetgazdasági minisztérium, amelyben az ipar hivatott képviselői is részt vesznek az egyes minisztériumok megbízottjain kívül.

A bizottság — információink szerint — M. Constantinescu nemzetgazdasági miniszter által lefektetett és alább ismertetett alapelvek figyelembevételével rövidesen hozálát az új ipartörvény-tervezet elkészítéséhez.

AZ IPARPÁRTOLÁSI KEDVEZMÉNYEK

Az iparpártolási kedvezmények szempontjából három kategóriába fognak az iparvállalatok csoportosítani:

1. Nemzetvédelmi szempontból nélkülözhetetlen iparok.

2. Hasznos iparágak, amelyek belföldi nyersanyagot dolgoznak fel.

3. Olyan iparágak, amelyek nyersanyagait külföldről szerzik be.

Az iparpártolási kedvezmények a fenti iparcsoportonként különbözőképpen fognak alakulni. A legmegszembeműködő kedvezményt fogják élvezni azok az iparágak, amelyek belföldi agrártermékeket dolgoznak fel és így a gazdák vásárlóképeségének növeléséhez nagy mértékben hozzájárulnak. Az ilyen iparágak monopolszerű kedvezményeket is kapnak bizonyos időre, de legalább addig, amíg életképesekké válnak és megerősödnek.

Az új ipartörvény meg fogja szüntetni az olyan nyersanyagok és készárúk vámmentes behozatalát, amelyek megfelelő mennyiségben és minőségben belföldön termelhetők, illetve előállíthatók.

Új iparágak, illetőleg iparvállalatok létesítését a törvény csak addig fogja támogatni, amíg az illető iparágban tultermelés nem áll elő: A működési engedélyek kiadásánál tekintetbe fogják venni a vállalkozók tőkeerősségét is.

Az új ipartörvény keretén belül nyer újabb rendezést az ipari termelés koncentrációja és ipari egyezmények kérdése is.

Semmitőszéki döntések a gazdasági jellegű törvények alkalmazására

A Semmitőszék III. szekciója a gazdasági jellegű törvények alkalmazásával kapcsolatban a következő elvi döntéseket hozta:

A konverziós törvény

Az 1934. április 7-i konverziós törvény érvényesnek deklarálta kivétel nélkül az 1932. és 1933. évi konverziós törvények hatálya alatt létrejött meg egyezéseket, akkor is, ha az adósok nem részesültek annak a törvénynek kedvezményeiben. (859-1938) sz. döntés. Ugyanígyen döntést hozott 205-1937 sz. alatt a Semmitőszék egyesített tanácsa is.)

Az 1934. évi konverziós törvény 50. és 52. cikke, továbbá a hitel helyreállításáról szóló törvény 26. cikke szerint az adós szabadon bonthat afelől, hogy 1934. április 7. előtti követelésének csak egy részére köt egyezséget. Ebben az esetben az egyezés hatálya alá nem tartozó összeg teljesen kifizetendő. (587-938 sz. döntés.)

Az 1933. évi konverziós törvény 1933. április 1.-től kezdődőleg a külföldi valutában megállapított adósságokat leiadósságokká alakította át vagy az adósság keletkezése napján, vagy 1933. április 1-én érvényben levő árfolyamok szerint, amint azt az adós kívánja. Ezt a rendelkezést az 1934. évi konverziós törvény nem helyezte hatályon kívül és ez az újabb törvény nem tartalmaz olyan intézkedést, amely ellentétben állana az 1933. évi törvény erre intézkedésével. (464-1938. sz. döntés.)

A román személyzet vállalati alkalmaztatásáról szóló törvény

A román személyzet vállalati alkalmaztatásáról szóló törvény 3. cikke hat személyzeti kategóriát állapít meg és utal a törvény végrehajtási utasítására. Valamely vállalat nem büntethető meg, a személyzet olyan összetételéért, amely a végrehajtási utasítás megjelenése (1935 január 31.) előtt állott fenn. Érvényes büntető

rendeletet alminiszter csak abban az esetben adhat ki, ha a minisztertől erre a hivatalos lapban is közzétett olyan felhatalmazása van, amely a büntetés kiróvás előtt kelt, (2518-1937 sz. döntés.)

Munkásszerződésekről szóló törvény

Valamely magánintézmény munkaszabályzata a munkásszerződésekről szóló törvény hatálya alatt is érvényben van, ha munkaszabályzat nem ellenkezik a munkásszerződésekről szóló törvénnyel. Ha az alkalmazott indokolás nélkül nem jelentkezik szolgálatra, az a szolgálat megszüntetését jelenti, ami súlyos vétség jellegű és így a munkásszerződés azonnali felbontását vonja maga után, felmondási idő nélkül. (207-1937 sz. döntés.)

Modern princess-, cipő-, has- és gyógyfűzők, melittartók a legjobb szabásban, olcsón készítenek:

PILCZ IRMA

fűzőspecialistánál
Arad, Str. Eminescu 14.

RÉSZLEGES MEGOLDÁS.

A házasságközvetítő háztálműködésbe vitt egy fiatalembert és utána megkérdezte tőle:

— Na, hogy tetszik a lány.
— Őszintén szólva, — felelte a fiatalember — az egész lányból csak a szeme tetszik.
— Akkor baj van, — mondja erre a házasságközvetítő, — mert felesleges a lányt elvenni.
— Miért?
— A szemét külön is megkaphatja.

TAPASZTALT ELETMŰVÉSZNŐ.

Egy leányról megkérdezi valaki:

— Férjnél van?
— Nem még — hangzik a válasz — egyelőre a la carte szeret.

Az Astra Vagon teljesen magába olvasztja az Unió és Romloc vagongyári részvénytársaságokat

A július 29.-i Astra közgyűlésen már a három egyesített vállalat mérlegét terjeszti elő az igazgatóság

A vezető vasipari vállalatok koncentrációs tranzakciója alkalmával, amidőn a Resita Művek és az N. Malaxa S. A. R. megvásárolták az Astra konszern részvénytársaságát és az Unio Vagongyárat, úgy az Astra konszern kebelébe tartozó Romloc mozdonygyár, mint az Unio Vagongyár továbbra is fenntartotta külön részvénytársasági keretét.

Amint most értesülünk az Astra Első Román Vagon és Motorgyár Rt. magába olvasztja a Romloc Fabrica Românească de Locomotive și Vagoane, valamint az Unio Fabrica de Vagoane S. A. vagongyárat és pedig a Romloc és az Unio múlt év július 31.-én tartott rendkívüli közgyűlésének határozat értelmében.

A fuzió feltételeit, illetőleg annak végleges lebonyolítását az Astra Vagon július 29.-én tartandó évi közgyűlése állapítja meg. A közgyűlésen az igazgatóságok már a három vagongyár: Unio, Romloc és Astra egyesített mérlegét terjesztik elő, amelyet 1937. december 31.-én zártak le az 1936. üzletévekről.

A közgyűlés fogja megválasztani a három egyesített vállalat új igazgatóságát és felügyelőbizottságát. Ugyancsak ekkor fogják ratifikálni azt a kölcsönszerződést, amelyet az Astra Vagon kötött a Credit Industrialal a kölcsönök folyósítása alkalmával.

Az Astra Vagon ezévi közgyűlését már mint a három egyesített vállalat közgyűlését tartja meg.

Itt írjuk meg, hogy az Astra Vagon legutóbb tartott igazgatósági ülésén az igazgatótanácsba választottak: Max Ausnit és N. Malaxa mérnök. A vállalat igazgatótanácsának tagjai: Paul Angelescu tábornok, igazgatósági elnök, Max Ausnit, N. Malaxa mérnök és Stan Vidrighin mérnök, administrateur delegué.

KVITTELES.

Iceg megy az utcán és egy előtte menő embernek a vállára ütvé, megkérdezi:

— Hogy van, Biceg ur?
Az illető hátrafordul és mérgesen mondja:
— En nem vagyok Biceg.
— Nem Biceg? Akkor nem is érdekel, hogy van.

Huszsázalékos osztalékot fizetett a Ford romániai vállalata

A Ford Románia S. A. R. Bucureşti, a Ford romániai vállalata, az 1937. üzletévben 19 millió 316.104 lei tiszta nyereséget ért el, amelyből 20 százalékos osztalékot fizetett, 3.520.854 leit a tartalékalap javára fordítottak, míg a fennmaradó részt a következő üzletévre viteztek át. A vállalat igazgatóságába választottak: N. Malaxa, Hon Lord Perry, of Stock Harvard, K. B. E. LL. D. Edzer, B. Ford, H. S. Cooper, F. S. Thornhill Cooper, I. Manolescu-Strunga, G. Gafencu, T. A. Davila és I. Lambrino.

TÖRTÉNELEM BÖLCSELET.

Történelem órán kérde a tanár Móricketől:
— Nos, Mórিকা, mire tanít meg bennünket a XVI. Lajos sorsa?
— Arra — mondja Mórিকা — hogy sose veszítsük el a fejünket.

A cluj munkakamara tanoncnnyaraltatása

A cluj munkakamara Someşul Cald-i nyaralótelepén megkezdte a tanoncok nyaraltatását. A tanoncok első csoportja Cluj város területéről már a nyaralótelepen van és onnan három heti nyaralás után ma térnek haza. A következő turnust Turda, az utána következő pedig a Someş és Năsăud megye területén lakó, dolgozó iparos tanulókból állítják össze. Az utolsó csoport női tanulókból fog állani. A nyaraló tanuló a telepen állandó orvosi ellenőrzés alatt, bőséges táplálékot kapnak. A nyaralótelep gazdasági ügyeit nagy buzgalommal és szeretettel Cotura munkakamarai tisztviselő végzi.

Teljesen átszervezték a posta szolgálatot

Mivel foglalkozik a posta? — A modern technika vívmányai

Az iparostársadalomnak régi kívánsága volt az, hogy szervezzék át a postaszolgálatot, amelyet működésében eddig különböző technikai akadályok korlátoztak. Mint az új törvény indokolása is mondja, az eddig érvényben lévő törvény nem volt tekintettel a technikai fejlődésre és az időközben bekövetkezett gazdasági változásokra. Az eddig érvényben volt törvény ugyanis 1892-ben lépett életbe és nagyon is szükség volt már arra, hogy gyökeresen megváltoztassák. Az ország egész gazdasági élete örömmel üdvözlöi tehát a posta új kodexét és reméli, hogy a közeljövőben Románia modern postája minden igényt kielégítő módon fog működni.

Az iparos mindennapi életében nélkülözhetetlenül rá van szorulva a postára. A posta kifogástalan működése szinte életszükséglete az iparosnak. Ezért is nagyon fontosnak tartjuk, hogy minden kereskedő és iparos pontosan ismerje a postaszolgálat új szabályait. A

posta kodex tulajdonképpen 3 különböző törvényrendeletből áll. Az első a posta, távirat és telefon monopóliumról szól, igen terjedelmes, 129 szakaszból álló rendelet törvény. A másik a postavezérigazgatóság átszervezését tárgyalja, felsorolva mellékletében az ország összes postahivatalait. Ez a törvényrendelet, a táblázaton kívül, 80 szakaszból áll, külön indoklással. Végül a harmadik törvényrendelet a posta szolgálati szabályzata, tehát a postaszemélyzet szolgálati viszonyait foglalja össze. Ez is hasonlóan különböző táblázatokkal és kimutatásokkal kibővített, indoklással ellátott törvény, amely 120 szakaszt tartalmaz.

A legfontosabb a kereskedelem szempontjából a postaszolgálatról szóló első törvényrendelet, amely a törvénnyel együtt a Hivatalos Lap június 25-iki számában jelent meg. Ezt a törvényt ismertetjük a legrészletesebben az alábbiakban:

A posta monopólium

Az első fejezet a postamonopólium működésének szabályait tárgyalja és elvileg állapítja meg, hogy a posta, távirat és telefon szolgálat állami monopólium, amelyet az állam, a posta, távirat és telefon igazgatás útján gyakorol. A postamonopólium tárgya: levélküldemények átvétele, szállítása és kihordása, továbbá pénz és bármilyen összegű értékek, valamint 10 kg.-nál nem nehezebb postacsomagok (eddig a maximális súly 5 kg. volt) felvétele, szállítása és kézbesítése.

A telefon és távirat monopólium tárgya pedig olyan bármilyen leadó és felvevő berendezkedés létesítése és felhasználása, amely villamos, rádió-elektromos uton, vagy bármilyen más, jel, kép, vagy hang közvetítési rendszert használ az átvitelnél. A törvény szerint egyes meghatározott kivételektől eltekintve, a monopólium tárgyát képező külső közvetítésekre senkinek sincs joga sem a maga, sem a más számára ilyen készülékeket berendezni, vagy megszervezni nem szabad.

Mindenkinek jogában van alkalmilag és taxafizetési kötelezettség nélkül a saját tulajdonát képező monopólium alá eső tárgyakat közvetíteni saját alkalmazottja vagy megbízottja útján, azonban a P. T. T. engedélye nélkül ilyen szolgálatot senkinek sem szervezhet meg akár saját maga, akár mások számára abból a célból, hogy a tárgyakat másoknak közvetítse.

A felhatalmazás a P. T. T. a posta tarifában meghatározott taxa és készpénz garancia letétele mellett adja meg a postaigazgatóság. Saját postaszolgálatot csakis kereskedők szervezhetnek meg kereskedelmük tárgyát képező dolgokra vonatkozóan és csupán annak a községnek körletében, ahol vállalatuk székhelye van.

Magántulajdonuk határain belül a P. T. T. igazgatóságának beleegyezésével külön taxafizetési kötelezettség nélkül a tulajdonos telefon, vagy távirati vezetékeket létesíthet, amennyiben ezek közutak körletét nem érintik, nincsenek összeköttetésben az állami vezetékekkel és csupán a vezetékek tulajdonosának saját érdekeit szolgálják.

A P. T. T. igazgatósága a vármegyéknek és városoknak, valamint a vállalatoknak, intézményeknek, társaságoknak és magánszemélyeknek felhatalmazást adhat arra, hogy telefon vagy távirati berendezéseket létesítsenek kizárólag saját használatukra még akkor is, ha ezek áthaladnak közutakon vagy közterületeken anélkül azonban, hogy összeköttetésben állnának a közforgalmi vezetékekkel. Az ilyen vezetékek építésére és működésére vonatkozó felhatalmazás egyszer és mindenkorra szóló autorizációs

taxa ellenében adják meg, amely mellett még a tarifában meghatározott évi használati taxát is meg kell fizetni.

A fenti monopólium szolgálaton kívül a P. T. T. igazgatósága monopólium jelleg nélküli, más szolgálatokat is teljesít.

KI HASZNÁLHATJA A POSTÁT?

A törvény és a regulament korlátai között mindenkinek egyforma joga van a posta, távirat és telefon használatára, az állam érdekei azonban előnyben részesítendők. A postai uton küldött, vagy táviratban, vagy telefonbeszélgetések alkalmával közölt titkok sérthetetlenek.

A P. T. T. adminisztrációjának kötelessége a megyei, polgári és katonai hatóságnak rendelkezésére állani olyankor, amikor büntettek vagy vétségek kinyomozásáról, vagy vizsgálatról van szó, mindenféle postaküldeményt és tá-

viratot kézbesíteni, valamint a postaigazgatási könyveit vagy okiratait, amennyiben ez a vizsgálat érdekében szükségesnek látszik, eredetiben vagy másolatban a hatóságok számára kiadni.

A posta adminisztrációjának jogában áll megtagadni a felvételt, a szállítást vagy kikézbítését olyan nyitott leveleknek, vagy táviratok közleményeknek, amelyeknek tartalma az állam biztonságát veszélyeztetné, vagy az ország törvényeivel, a közrenddel és a jóerkölcsökkel ellentétben állanak.

A postaszolgálat megtagadhatja a szállítást:

a) Törékeny, vagy nem kellőképpen becsomagolt tárgyaknak vagy olyan tárgyaknak, amelyekre különleges felügyelet szükséges, vagy amelyek akkor is tönkremehetnek, ha kellőképpen be vannak csomagolva, vagy megfelelő felügyelet alatt állanak.

b) Olyan tárgyaknak, amelyeknek térfogata nehézséget okozhat és amelyeknek szállítására nézve a postaszolgálat nem rendelkezik megfelelő eszközökkel úgy, ahogy ezt a regulament pontosan előírja.

MIRE VALÓ A POSTA?

A postaszolgálat a következőkre terjed ki:

1. Levélküldemények átvétele, szállítása és a címzettnek való kikézbítésése.

2. Postacsomagok átvétele, szállítása és a behajtása és a címzettnek való kifizetése.

3. Postautalványok (mandatele postale) behajtása és a címzettnek való kifizetése.

4. Postabélyegek és postaértékek kibocsátása.

5. Állati vontatású járművekkel, személyek és csomagok szállítása falusi körzetekben.

6. Belföldi postai bonok.

7. Szervények és kereskedelmi értékek behajtása.

8. A postavám kezelése.

9. Birói eljárási ügyiratok kézbesítése.

10. Hírlapok és időszaki közlemények előfizetésének felvétele.

11. Postai megbízások.

12. Hirdetmények közlése postai uton.

13. Áruk gyűjtése és szétosztása.

A postaszolgálat most említett minden egyes ágát külön-külön, részletesen tárgyalja a törvényrendelet.

Levélküldemények

Levélküldemények (obiecte de corespondență) elnevezés alatt a törvényrendelet a következő küldeményeket érti:

a) Levelek, b) levelezőlapok, c) üzleti értesítések, d) nyomtatványok, hírlapok és bármilyen közlemények, beleértve a vakok számára használatos dombornyomásokat is, e) áruminták.

A meghatározási súly, terjedelm és a kézbesítés más feltételeire vonatkozóan külön regulament fog intézkedni.

A regulamentben meghatározott kivételeken kívül, üzleti papírok, nyomtatványok, áruminták szállításánál még a következő feltételek fennforgását is megkövetelik: a) könnyen ellenőrizhetők legyenek, b) semmiféle olyan megjegyzés ne legyen rajtuk, vagy ne tartalmazzanak olyan okmányt, amelynek aktuális, vagy személyes jellege van, c) ne tartalmazzanak semmiféle bélyeg vagy bélyegzési formulát, vagy olyan iratot, amelynek bizonyos értéke van.

Az áruminták nem tartalmazhatnak olyan tárgyakat, amelyeknek kereskedelmi értékük van.

Minden levélküldeményt a feladás alkalmával megfelelően bélyegezni kell. A meg nem feladott bélyegzett levélküldeményeket kikézbítik ugyan a címzettnek, azonban ilyenkor a címzett az előírt bélyegtaxa kétszeresét tartozik fizetni.

Minden levélküldeményt ajánlottan is fel lehet adni és pedig egyszerűen, vétbizonyítvány elenében, expressz, vagy pedig a postautalványokban megszabott maximális összeg erejéig,

utánvét mellett. Árumintát azonban nem lehet utánvét mellett küldeni. A postaküldemények feladójának jogában áll a küldeményt visszavonni, a címet megváltoztatni, megsemmisíteni, lecsökkenteni az utánvétel összegét mindaddig, amíg a címzettnek ki nem kézbesítették. A postaküldeményeket a címzett részére utána is küldhetik.

Ha a postai küldeményt bármely okból visszaküldik az eredeti feladási hivatalhoz, vagy pedig más címzett számára expedíálják, semmiféle többlet taxákat nem kell fizetni.

Azokat a postaküldeményeket, amelyeket nem lehetett kikézbíteni a címzettnek és nem lehetett visszaküldeni a feladónak, a postahivatal őrzi meg, mint rebut alá eső tárgyakat. Az ilyen rebut alá eső küldeményeket azután a külön szabályzatban előírt határidő elteltével megsemmisítik.

A P. T. T. adminisztrációja fel van hatalmazva arra, hogy mielőtt a levélküldeményeket megsemmisíti, azokat felbontassa, hogy megállapíthassa a visszaküldéshez szükséges adatokat azoknak tartalmából. Ha a rebut alá eső küldeményekben olyan tárgyakat találunk, amelyeknek szállítása tilos, a feladó ellen büntetést alkalmaznak.

Az el nem tiltott tárgyakat és okiratokat három esztendőig tartják az arra jogosult rendelkezésére a tarifában megjelölt taxák ellenében. A határidő letelte után a tárgyat eladják és az ezekből befolyó jövedelem a P. T. T. igazgatóságát illeti.

POSTACSONAGOK

A postacsomagok elnevezése alatt olyan leveleket lehet küldeni, amelyekben értékpapírok vagy értékkel bíró okmányok vannak, — ékszereket vagy más értéktárgyakat tartalmazó postacsomagokat, valamint pénzes kazettákat és pénzes zacskókat.

A postaszolgálat nagyobb súlyú csomagokat is elfogadhat, mint amilyen súly az első szakaszban elő van írva, tehát 10 kg.-nál nehezebb csomagokat is.

Postacsomagokat lehet szállítani átvételi elismervény mellett, utánvétellel, értékebevallással, és express.

Az értékebevallás a küldemény reális értékénél kisebb lehet ugyan, de nagyobb semmiesetre sem. Azok az okmányok, amelyeket az okmányok elvesztése esetén újból el lehet készíteni (tervek, szerződések, stb.) nem tüntethetők fel nagyobb értékűeknek, mint amennyire azoknak újból való elkészítése kerül. Mindenféle hamis bevallás, amely a reális értéknél nagyobbat tüntet fel, büntetés alá esik.

A postacsomagok feladójának jogában áll a címzettnek való kikézbítését bármikor visszavonni, a címet megváltoztatni, érvényteleníteni vagy az utánvét összegét leszállítani. A postacsomagokat is utána lehet küldeni az eltávozott címzettnek.

Az olyan postacsomagok után, amelyeket bármely okból visszaküldtek a feladónálhoz, vagy utánaküldtek a címzettnek, vagy más címzettnek kézbesítettek ki, a következő taxát kell fizetni:

a) A feladó hivatalhoz való visszaküldés esetén, a csomagok, pénzeszsákok és pénzes kazetták után, amelyeket értékebevallással vagy anélkül, utánvételi nyilatkozattal vagy anélkül adtak fel, az eredeti szállítási taxának fele fizetendő, de mindenféle járulékos taxa alól mentesek. Értékebevallással feladott pénzeslevelek és dobozok mentesek minden külön taxa alól.

b) Utánküldés esetén csomagok, pénzeszsákok és pénzes kazetták után meg kell fizetni a feladás alkalmával előírt összes taxákat, kivéve a raktáridőjét. Értékebevallással feladott levelek és dobozok után csak az érték utáni taxát.

Az olyan postacsomagok, amelyeket nem lehetett sem a címzettnek kikézbíteni, sem a feladónak visszaküldeni, rebut alá esnek. Az ilyen postacsomagok tartalmát akár értékebevallással, akár anélkül adták fel, valamint az értékkel feladott dobozok tartalmát árverés útján értékesítik. A pénzeszsákokat, pénzeskazettákat és pénzesleveleket pedig a küldeményt terhelő taxákért járó kártérítés fejében használhatják fel. A különbözeti összeget, tehát azt, amely a taxák fedezése után fennmarad, 3 évig tartják a jogosult rendelkezésére és ez idő eltelével a postaigazgatóság javára bevételezik. A 3 éven belül követelt összegekből le kell vonni a tarifa szerinti őrzési díjat.

Mikor kell álláspénzt fizetni?

A C. F. R. vezérigazgatósága azt tapasztalta, hogy az egyes vasúti állomások különbözőképpen magyarázzák az áru helyi tarifájában meghatározott álláspénzre vonatkozó szabályokat. A miniszter szerint az álláspénz a vagonok és fuvarlevelek helyzetével van összefüggésben. Ha tehát ugyanazon fuvarlevéllel több vagon érkezik és az erre megszabott idő alatt csak egy vagy több vagon raknak ki, míg a vagonok többi részét csak az idő letelte után rakják ki, álláspénzt csak azon vagonok után lehet követelni, amelyeket kellő időben nem raktak ki és amelyeket a valóságban nem adtak vissza a forgalomnak. Ha pedig két vagy 3 vagon ugyanazon fuvarlevéllel vesznek át az állomások és azokból csak egyet vagy kettőt raknak ki a megszabott időn belül, az álláspénzt mindazon vagonok után kell követelni, amelyeket a szabad kirakodási idő eltelével nem adnak vissza a forgalomnak. Előre nem látott esetekben az állomásfőnöknek felettes hatóságaitól kell utasításokat kérni.

Módosítják a forgalmi adó törvényét

A kisiparosok továbbra is mentesülnek a forgalmi adó alól

A pénzügyminisztérium elhatározta, hogy módosítja a forgalmi adóról szóló törvényt. Az első változtatás az lesz, hogy a központi forgalmi adóbizottság elnöke a jövőben a pénzügyminisztérium vezértitkára lesz.

Egyik legfontosabb és a szakmai iparosokat igen közelről érintő újítása lesz a törvényt módosításnak, hogy az új törvény 10. szakasza értelmében a konfekcionáláshoz felhasznált alapanyag után is forgalmi adó lesz fizetendő. A nagy konfekciós üzemek tulajdonosainak kérésére eszközölte ezt a változtatást a pénzügyminiszter, mert egyes kisiparosok versenyt támasztottak a nagy ruházati üzemeknek és műhelyeknek. A forgalmi adóról szóló jelenlegi törvény 9. szakasza értelmében a kisiparosok mentesek a forgalmi adó alól a saját készítményeik

után.

A módosítás elvileg továbbra is változatlanul hagyja a kisiparosoknak a forgalmi adó alól való mentességét, az új törvény 10. szakasza viszont kimondja, hogy a konfekciós iparban dolgozó kisiparosok az alapanyag után kötelesek forgalmi adót fizetni. Miután azonban az új adónem megdrágítaná a termelést és érzékenyen sújtaná a kisiparosokat, a pénzügyminiszter a változtatással kapcsolatban úgy rendelkezett a törvény új megszövegezésénél, hogy a kisiparosok a feldolgozásra kerülő nyersanyag után esedékes forgalmi adónak csak a fél összegét kötelesek megfizetni.

A pénzügyminiszter még nem döntött, hogy a forgalmi adó új rendszerét mikor lépteti életbe.

Kimutatás az aradi munka- és mesterkönyvek kibocsátásáról

Az aradi munkakamara most készült el az azal kimutatással, amely a mester- és munkakönyvek helyzetéről ad világos képet. A kimutatás a következő: Ez év június 30-ig beérkezett a kamarához 10.447 mesterkönyvre és 14.833 munkakönyvre vonatkozó kérvény. Eddig kiadtak 2131 mester- és 2347 munkakönyvet. A vizsgáló bizottság 1000 mester- és 3523 munkakönyvre vonatkozó kérvényt intézett el, míg elutasított 481 mester- és 393 munkakönyvre vonatkozó kérvényt. Vizsgára utasítottak 275 mester- és 689 munkakönyv kiadását igénylő kérvényezőt. Új iratokat kértek be összesen

4756 ügyben. A munkaügyi felügyelőségre tettek át összesen 127 ügyet. A munkakamara 228 mester- és 480 munkás ügyében javasolta a minisztériumnak azt, hogy a kérvényezőt engedjék vizsgára. Összesen 130 idegen állampolgár kért ipari képesítést, ezek közül 45 önálló iparos. A kérvényezők összessége közül 465-en nem rendelkeznek állandó lakhellyel. A bizottságoknál még 3022 mester- és 5697 munkakönyv, tehát összesen 8701 képesítési okmány igénylésére vonatkozó kérvény hever. Új mester és munkakönyveket 1688 esetben igényeltek. Függőben van 1140 ügy.

Városokba való özőnlés.

A „România” írja: A falusiaknak a városokba való özőnlése aggodalomra ad okot. Genfi kimutatás szerint, ezen a téren Csehszlovákia, Ausztria és Lengyelország után Transzilvánia következik a Dunavölgyében és Keleteurópában. A bizonytalanság okozza a falusiak vándorlását. A világháború előtt a földhiány volt ennek oka, hol a román elem 47 százalékot foglalt el az akkori statisztika szerint. A világháború után az iparosítással kezdődött meg a falusiaknak városokba özőnlése. Ha román szempontból egészségesnek látszik a transzilvániai városok felfrissítése, mégis aggasztó a falusi lakosság lélekszámának csökkenése és a faluból beköltözött elemek bizonytalan helyzete. Transzilvániában érdekes helyzet alakul ki. Míg városokban munkanélküliek vannak, addig falukban hiányzik a munkaerő. A falusiak városokba való özőnlését nem szabad figyelmen kívül hagyni.

Ölcső kerékpár vásár

GONDA

Műszerész-nél

Sir. Bratianu 9.

Könnyű részletfizetési feltételek

Villany- és csengőszerelek pontosan és olcsón

KÖLTŐI HASONLAT.

Krix és barátja, Krax beszélgetnek a kávéházban.

Krix: Tegnap délelőtt láttam a feleségedet a korzón.

Krax: Az lehet.

Krix: Nagyon jól nézett ki.

Krax: Mért ne nézne ki jól?

Krix: Volt rajta egy ruha, hát az, barátom, egy valóságos költemény.

Krax: Na igen, de az a baj, hogy ennek a költeménynek csak az első strófája van kifizetve.

SZOMORU ÖSSZEKÖNYVITÉS.

Mandula ur barátságos borszagú koresmasztal mellett elkeseredetten panaszkodik nagybecsű nejeére.

— János, — mondta a napokban kedves nejem — tapasztalatosan tudtára adhatnád a barátodnak Mazzolának, hogy ne járjon fel hozzánk.

— Melánia, — feleltem én felcsillanó szemekkel — te egy angyal vagy!

— Milyen jogcímre?

— Nézd, őszinte leszek. Mazzola és te... te és Mazzola... izé... már féltem, hogy van köztetek valami. Most aztán nagy örömmel hallom, hogy ez csak egy estoba gyanú volt a részemről; te is rájöttél arra, hogy a Mazzola nem kell nekünk, egyezően te egy angyal vagy és nem akartad, hogy én nyugtalmkodjak.

— Paperlap, — legyintett erre az a bestia — te félreérted a dolgot. Azért nem akarom többé a Mazzolát látni, mert ha feljött, mindig összehasonlítottalak vele.

— Ez az, amitől féltem! Na és?

— És mindig sirhatnékam volt, hogy egy ilyen utolsó fráter is külön ember, mint te vagy.

A kereskedelmi nyomtatványokon nem mindig kell feltüntetni a cégbejegyzés számát.

Ismeretes, hogy az új cégjegyzési törvény szerint a kereskedelmi nyomtatványokon, levélpapírokon, stb. általában fel kell tüntetni a kereskedelmi cégjegyzés számát is. Ezzel kapcsolatban most közlik, hogy nem elegendő a cég-hivatal iktató számának megjelölése, hanem az évszámot is rá kell vezetni a nyomtatványra. Általában véve ezt a számot a levélpapírokon, megrendelőjegyeken, stb. kell megjelölni, nincs azonban szükség a borítékban küldött nyomtatványoknál és borítékpapírokon is a cégbejegyzés számának feltüntetésére.

Románia gyáripari fejlődése az Ugir 1937. évi jelentésének tükrében

Otvenmilliárd volt az ipari termelés értéke az elmúlt évben

A Romániai Gyáriparosok Szövetsége (Ugir) július 1-én tartotta meg rendes évi közgyűlését. A közgyűlésen előterjesztett 1937. évi jelentés összefoglaló képet ad, úgy az ország ipari fejlődéséről, mint az Ugirnak a nemzeti ipar érdekében kifejtett akcióiról.

A nemzeti ipar fejlődése az 1937. évben.

A román nemzetgazdaság — állapítja meg az 1937. évi jelentés — erőteljes fejlődést mutatott az 1937. évben és a nemzetközi piacokon mutató depresszió alig volt hatással iparunk fejlődésére.

Az 1936. és az 1937. évi termésnek kedvező értékesítése a mezőgazdák jövedelmének érezhető növekedését idézte elő, a falusi lakosság vásárló képessége növekedett, ami jótékony hatással volt a hazai ipar fejlődésére.

A bányáipar termelése az 1937. évben, a petróleumipar kivételével, növekedést mutat az előző esztendővel szemben. A petróleumtermelés csökkenése egyes petróleumelőfordulások kimerülésének következtében állott elő, ezenkívül az állam és a petróleumtermelő vállalatok között mutatkozó véleményeltérések is gátolták újabb petróleumkutatási munkálatok megindítását és új petróleumtelepek feltárását, ami pedig kétségtelenül az 1936. évi termelési nivó megközelítését eredményezte volna.

A petróleumtermelés mennyiségi csökkenése nem befolyásolta azonban a petróleumvállalatok rentabilitását.

mert úgy a belföldi árak, különösen pedig a külföldi árak nagy mértékben emelkedtek. Így például a nyersolaj ára belföldön 71, a nehéz benzin ára 17, a pacura ára 42 százalékkal emelkedett. Külföldön az árak emelkedése ennél is jóval nagyobb volt: a nehéz benzin ára 41, a világító petróleum ára 85, a motorolaj ára 80, a pakura ára 108 százalékkal emelkedett.

A széntermelés az Ugir adatai szerint, a múlt évben 10 százalékos emelkedést ért el, az értermelés emelkedése hasonló arányú, a nemes fémek termelése 5, a fémtermelés pedig 30—40 százalékkal emelkedett a múlt esztendőben.

A feldolgozó ipar

A feldolgozó ipar foglalkoztatottsága a múlt évben kedvezően alakult, ami a termelés növekedését vonta maga után.

Az ipar foglalkoztatottságának növekedése egyrészt a falusi lakosság vásárló képességének növekedésével, másrészt a nagyobb állami megrendelésekkel magyarázható. Az állami megrendelések kedvező hatása, elsősorban a vasiparban, a textiliparban és a bőriparban volt érezhető.

Az ipar számára így az 1937. évben nagyobb investíciók váltak szükségessé és a kedvező foglalkoztatottság újabb iparvállalatokat hívott életre.

Az 1937. évben az ipari részvénytársaságok tőkeemelésének összege 1.692.200.000 leit tett ki, az újonnan alakult részvénytársaságok tőkeemelése és az új ipari részvénytársaságok alakulása 2 milliárd 280 millió lei-jel növelte az ipari részvénytársaságok tőkéjét, amely 100 százalékkal haladja meg az előző évit.

A valóságban azonban az investált tőkék összege jóval nagyobb, mert az iparvállalatok jelentős investíciókat eszközöltek anélkül, hogy tőkét emeltek volna.

Az állam és a falusi lakosság volt a múlt esztendőben az ipari termékek legjobb fogyasztója. Ezzel szemben az építkezések száma visszaesett és a városi piacok fogyasztóképessége csökkent, ami azzal magyarázható, hogy a városi fogyasztásra szánt iparcikkek árai jobban

emelkedtek, mint a falusi lakosság által vásárolt iparcikkeké, ami természetesen a városi lakosság fogyasztóképességére hatott vissza. Ezzel magyarázható, hogy az év végén a vasipari vállalatok árukészletei megcsappantak, bár a termelés növekedett viszont a textiliparban jelentős készletek halmozódtak fel, tekintve, hogy a textilipari cikkeknek nagyobb fogyasztója a városi, mint a falusi lakosság.

Kedvezően befolyásolta egyes iparágak, mint például a faipar, élelmiszeripar foglalkoztatottságát a kedvező exportlehetőség és így ezeknek az iparágaknak termelése is növekedett az elmúlt évben az előző évvel szemben.

Az eddig összeállított ideiglenes adatok szerint:

a múlt évben az ipari termelés értéke 54 milliárd 147 millió lei volt,

ami 67 százalékkal magasabb mint az 1930. évi termelésé, amidőn az utolsó 10 évben a legacsonyabb volt az ipari termelés értéke.

Az egyes feldolgozó iparok termelési eredménye a következőkben foglalható össze:

A textilipar 1938. január elsején összesen 372.412 orsóval dolgozott, az 1928. január elsején üzemben volt 132.440 orsóval szemben.

A szövőgépek száma 1938. január elsején 20.100 volt, 1928. január 1-én pedig csak 5307.

Az orsók számának nagyarányú növekedése azt mutatja, hogy a gyapjúfonó és a pamut fonó ipar fejlődött ki nagyobb mértékben, de jelentős mértékben emelkedett a pamutszövő ipar termelési kapacitása is.

A textilipar termelése az 1937. évben a következőképpen oszlott meg:

Félgyártmány 20.916 tonna volt, az 1936. évi 14.709 tonnával szemben. A készárutertermelés 35.973 tonna volt, az 1936. évi 34.198 tonnával szemben, vagyis a félgyártmánytermelés növekedése jóval meghaladta a készárutertermelés növekedését.

A textilipar egyes ágai közül a műselyem és a pamutipar termelése növekedett, míg a többi textilipar ágakban csökkent a termelés.

A vasipar foglalkoztatottságára kedvező hatással voltak az állami megrendelések, továbbá a mezőgazdasági gépvásárlások növekedése. A nyersvastermelés az elmúlt évben 30 százalékkal, az acéltermelés oca. 6, a hengerelt áru

termelés 18, a szeg-, húzal- és más vasárak termelése pedig közel 15 százalékkal növekedett.

A bőriparban a magas nyersbőrárak következtében beállott áremelkedések kedvezőtlen hatással voltak a városi lakosság fogyasztóképességére. Az ipart azonban részben kárpótolták az állami megrendelések, úgy hogy a múlt évi termelés csak kevéssel maradt az 1936. évi termelés mögött. Az Ugir adatai szerint a készbőrárak termelése az elmúlt évben 10.839 tonna volt, az 1936. évi 12.333 tonnával szemben.

A papíripar kedvező konjunkturának örvendett az elmúlt évben. Főképp a gyengébb minőségű papírok (újságpapír, csomagolópapír) fogyasztása növekedett.

A papíripar termelésének növekedése mennyiségileg 20 százalékkal meghaladja a múlt évben az előző évit.

Az építőanyagipar az építkezések csökkenésének hatása alatt állott. Az egyes építőanyagipari ágak közül csak a cementtermelés növekedett az 1936. évi 376.101 tonnáról 437.523 tonnára, ami a nemzetvédelemmel kapcsolatos építkezésekkel magyarázható.

Az élelmiszeripar foglalkoztatottsága kitünő volt az elmúlt évben.

Az export növekedése következtében az árak emelkedtek. Mennyiségileg ugyan csökkenést mutat egyes élelmiszeripari ágakban a termelés, azonban ezt ellensúlyozza teljes mértékben az árak emelkedése.

Az ipar nemzetgazdasági jelentőségével kapcsolatban megállapítja az Ugir jelentése, hogy iparunknak, azonkívül, hogy fontos exporttényező, legfontosabb szerepe a belföldi piac megszervezése, illetve a nagytömegek megnyerése belföldi áruk fogyasztására.

Az ország természeti kincsei a legkedvezőbb életlehetőségeket nyújtják. A nagy tömegek azonban az ipari termékek felvétele illetve a belföldi iparcikkek fogyasztása szempontjából csak kis mértékben jöhetnek számításba. Száz- ezrek, talán milliók vannak, akik rosszul öltözve, lábbeli nélkül járnak, számtalan család van, amelynek lakásából hiányzik majdnem minden butor és ahol a legrövidebb eszközöket használják. Hogy ezek a tömegek fogyasztókká váljanak, ennek érdekében semmiféle áldozattól sem szabad visszariadni.

Az árkérdés tekintetében is nagy haladást ért el a hazai ipar. Ha azonban az áru drágán jut a fogyasztóhoz ez elsősorban a súlyos közterheknek tulajdonítható.

Konkluzióként az Ugir jelentésében leszögezi, hogy a hazai ipar fejlődése és haladása szoros kapcsolatban áll az egész állami élet számára alapvető probléma megoldásával: a paraszttömegek társadalmi és professzionális alkalmazkodása az idők követelményeinek.

Az Ugir akciói az 1937. évben

Részletesen beszámol az Ugir jelentése mindazokról a kérdésekről amelyek döntő jelentőségűek voltak az ipar szempontjából az elmúlt évben és amelyekkel kapcsolatban a gyár ipar központi érdekképviselője erőteljes akciókat folytatott le.

Az 1937. május 10-én életbeléptetett kartell-törvényt, állapítja meg az Ugir jelentése, a gyáripar előzetes meghallgatása nélkül alkották meg. Ezzel magyarázható, hogy az ipar számára rendkívül súlyos intézkedéseket tartalmaz, amelyeket csak részben sikerült enyhíteni a törvény végrehajtása alkalmával.

Az ócskavas nem forgalmazható alí eső közbeeső termék

A pénzügyminisztérium rendelete szerint az ócskavas, amelyet újra olvasztanak nem tekinthető forgalmi adó alá eső közbeeső terméknek, hanem csak az ebből öntött árucikkek, mint hengerelt vas, stb. Ugyancsak nem tekinthető közbeeső terméknek a széneseítésre felhasznált tüzfű, a kakaóvaj és az olajgyárak által használt nyersolaj.

A mezőgazdasági termelés megszervezésével és támogatásával kapcsolatos törvény szintén több fontos intézkedést tartalmaz az ipar, illetőleg a kereskedelem szempontjából. Szabályozza a mezőgazdasági gépek és eszközök termelését és kereskedelmét és fontos intézkedéseket tartalmaz a mezőgazdaság által termelt ipari nyersanyagokkal kapcsolatban is. A törvény parlamenti tárgyalása alkalmával az eredeti tervzetten sikerült módosításokat kieszközölni, bár több fontos kérdésben elvetették az Ugir indítványát.

A közszállításokkal kapcsolatban az Ugir akciót indított, hogy belföldön gyártott, minőségileg és mennyiségileg is megfelelő áruk behozatalára ne adjon a kormány engedélyt, illetőleg vám- és illetékmentességet, továbbá, hogy az ilyen készárak előállításához szükséges nyersanyagok és félgyártmányok behozatalára a hazai iparnak biztosítson ugyanilyen kedvezményeket.

A spekulatív törvény alkalmazásával kapcsolatban az Ugir azt kérte, hogy a kiskereskedők, illetőleg a nagykereskedők részére megállapított 20 és 10 százalékos nyereséget tiszta nyereségként állapítsák meg.

Kérte az Ugir, hogy az iparvállalatok által évenként készíthető hét féle statisztikai kimutatást egyesítsék.

Az utépitő vállalatokkal kapcsolatban sikerült kieszaközölni az Ugirnak, hogy ezeket a vállalatokat is iparvállalatoknak tekintsék, hogy így megkaphassák az iparpártolási törvény kedvezményeit.

Számos eredményes akciót folytatott le az Ugir az export és import, deviza, adó, vasuti ügyekben és munkásbiztosítási kérdésekben.

Végül beszámol a jelentés a Nagyiparosok Szövetségének vezetésében beállott változásokról és a propagandaosztály felállításáról.

Konkluzióként az Ugir jelentése a következőket szögezi le:

Az Ugir, mint a hazai nagy- és középipar reprezentatív szervezete és az iparvállalatok törvényes érdekeinek védelmi központja megállapítja, hogy a nehéz harcok és az összes akadályok ellenére hazai iparunk állandóan fejlődik. Tény, hogy az eddig elért eredmények csak a kezdetet jelentik és az iparnak minden erejét összpontosítani kell, hogy hivatásának magaslátán álljon, amelyet a modern Romániában, mint gazdasági és termelő tényezőnek be kell töltenie.

Az állam feladata, hogy elhárítson a nemzeti ipar normális és nélkülözhetetlen fejlődésének útjából minden akadályt, viszont az iparnak kötelessége, hogy a legmesszebbmenően alkalmazkodjék az összesség követelményeihez: minél jobban és olcsóbban termeljen, és ne tévessze soha sem szem elől, éppen saját érdekében, hogy az iparüzés nemcsak kereseti forrás, hanem olyan elsőrendű társadalmi pozíció, amelyhez a nemzet és az ország lakosságának magasabb érdekei fűződnek.

Az Ugir vezetősége az ipar érdekeivel kapcsolatos kérdéseket a nemzetgazdaság általános érdekeinek szempontjából vizsgálva terjeszti az illetékes tényezők elé, és igyekszik felvilágosítani és meggyőzni a közvéleményt, amelyet igen sokszor tévesen informálnak.

Az Ugir vezetősége — szögezi le végül a jelentés — arra törekszik, hogy az iparvállalatok szolidaritását még erősebbre fűzze és az Ugir ne csak a nemzeti ipar, hanem az általános gazdasági és társadalmi élet erőteljes fejlődésének eszköze legyen.

BAUER ANDOR

Műszerész Üzemével elköltozött
Calea Saguna 160 szám (Ioan Calvin és Saguna-tu sarok) Telefon: 26-90

Nem lehet felmondani szabadságidő előtt.

A nyári idény kezdetével a munkaügyi minisztérium jónak látta felhívni a kereskedelmi és iparvállalatok figyelmét arra, hogy az összes alkalmazottaknak kötelesek szabadságidőt engedélyezni. A munkaügyi miniszter értesült arról, hogy egyes vállalatok a nyár elején elbocsájtják alkalmazottaikat, később pedig megint visszaveszik, ezzel azt akarják elérni, hogy megszakítás történjen az alkalmazás idejében és az alkalmazottak elveszítsék szolgálati idejük szerint járó szabadságra való jogukat. A miniszter kötelezte a vállalatokat, hogy az alkalmazottak szabadságáról táblázatot készítsenek, amelyben fel kell tüntetni az alkalmazottak nevét, a szabadság időtartamát és a szabadság megkezdésének időpontját. Ezt a táblázatot minden munkahelyen ki kell függeszteni úgy, hogy az alkalmazottak legalább 10 nappal szabadságuk megkezdése előtt erről tudomást szerez-hessenek. A körlevél hivatkozik a Semmitőszék 1934 március 7-én hozott 493. számú döntésére, amely szerint a munkaadónak törvényes köte-lezettsége alkalmazottai számára a törvény előírásának megfelelő szabadságidőt biztosítani, függetlenül attól, hogy ezzel kapcsolatban az alkalmazottaknak milyen kívánságai vannak. Ez annyit jelent, hogy az alkalmazottaknak akkor kell kivenni a szabadságát, amikor ezt a munkaadó számára engedélyezi és nem akkor, amikor ő kívánja.

Öfelségéhez fordultak védelemért a Cluj-kolozsvári borbély és fodrásziparosok

A borbély és fodrásmesterség — és ezt nem is kell bizonyítani — Cluj-Kolozsváron egyike a leggyöngébb megélhetést biztosító iparágaknak. A sok kontár, az egymást gyilkoló konkurencia a kereseti lehetőségeket mélyen lenyomta, hogy ne is beszéljünk az önborotválkozás térhódításáról. A közterhek emelkedése a szakmát még jobban megnyomorította és ehhez járult még az, hogy a különböző állami intézmények házi borbélyműhelyein kívül ujabban egy szövetkezet is létesült, amely borbélyműhelyt is beállított a minthogy adót alig fizet, minimális áraival megfosztja kereseti lehetőségtől a megélhetésért élet-halál harcot folytató cluji borbélyiparosokat.

Ilyen körülmények között aztán érthető, hogy a cluji borbélyiparosok a szövetkezet ellen harcot indítottak. Egyes hivatali közegek nemtörődomsége következtében azonban ez a harc meddő maradt. Végso elkeseredésükben

aztán a cluji borbélyiparosok Öfelségéhez fordultak. Felségfolyamodványban tárták fel nehéz helyzetüket és ismertették a szövetkezet rájuk nézve káros, sőt egzisztenciájukat veszélyeztető működését. Kérték az Uralkodót, vizsgálja meg kérésüket, tegyen igazságot, mert már csak az Uralkodótól várnak igazságot.

Valószínű, hogy az emlékirat az Uralkodóhoz el is jutott, mert a nemzetgazdasági minisztérium a napokban arról értesítette a cluji borbélyiparosokat, hogy a szövetkezeti törvény értelmében, ha a tagok nem szakemberek, a kérdéses szövetkezet ipari üzemet csak úgy folytathat, ha az illető szakmában a vezetőn kívül még 10 munkakönyvvvel ellátott szakmunkást alkalmaz. Minthogy pedig ebben a szövetkezetben nincsenek borbély tagok s tíz munkást sem alkalmaznak, valószínű, hogy a harc a borbélyok győzelmével fog véget érni.

A bizonytalan időre kötött bizományi szerződés esetében csak egyszer kell leróni a repülőbélyegilletéket

Az utóbbi időben gyakran fordult elő, hogy a nemzeti légügyi alap központi ellenőrei kihágási jegyzőkönyvet vettek fel olyan esetekben, amikor a bizományi szerződés megkötése óta egy év eltelt és azt követelték, hogy az egy év letelte után a bizományi szerződést újból bélyegezzék felül.

Kihágási jegyzőkönyvet vettek fel többek között egy aradi nagyipari vállalatnál is, amely egy nagykereskedővel 1937-ben kötött bizonytalan időre bizományi szerződést. A légügyi alap megbízottai a szerződésben foglalt összegnek megfelelően huszezer lei repülőbélyeg újból való leróását követelték azon a címen, hogy a szerződés az év letelével automatikusan meghosszabbítást nyert és ezért új szerződésnek számít. A kihágási jegyzőkönyv alapján a légügyi alap kiadta a bírságról szóló végzést és az

érdekelt gyár a végzést megfellebbezte az aradi törvényszékhez, amely a közelmúltban foglalkozott az ügygel.

A gyár jogi képviselője arra hivatkozott, hogy az év letelével új szerződés nem jött létre, mert — mivel a bizományi szerződést bizonytalan időre kötötték —, az változatlanul érvényben volt és hatálya csak akkor szűnne meg, ha azt valamelyik fél felmondaná. Így tehát ebben az esetben nem kell mint — a határozottan egyévi időtartamra kötött és később meghosszabbított bizományi szerződések esetében —, újból leróni a repülőbélyeg illetéket. A törvényszék ennek az érvelésnek helyt adott és elvi jelentőségű ítéletében kimondotta, hogy a bizonytalan időre kötött bizományi szerződések esetében a repülőbélyeg illetéket csak egyszer kell leróni.

Bonyodalmak a Braşov-brassói borbélyok, fodrászok és manikürösök mestervizsgája körül

A minisztérium rendelkezése szerint, azok a borbélyok, akiknek csak borbélyszakmára van mesterkönyvük, a fodrász- és manikürös mesterséget csak segéddel folytathatják

A Braşov-brassói munkakamaránál hetek óta folyik a borbélyok, fodrászok és manikürösök mester, illetve munka-könyveinek kiváltása. Ezek körül a könyvecskék körül bonyodalmak keletkeztek, amelyeket most a minisztérium rendelete simított el. A törvény értelmében ugyanis bármilyen iparosnak csak egy szakmára szabad munka-, illetve mesterkönyvet kiváltania. A borbélyok nagyrésze azonban mind a három rokonszakmára: borbély, fodrász és manikürös mesterségre akartak könyvet váltani. A munkakamara azonban kénytelen volt megtagadni ezt a kérést és emiatt keletkeztek a bonyodalmak. Nem tudták ugyanis, hogy mi a teendő? Folytathatja-e azért a rokonszakmákat az a borbély, akinek a többi mesterségekre nincs munkakönyve? Végül úgy oldották meg a problémát, hogy kérdést intéztek a minisztériumhoz. A minisztériumtól a következő választ kapták: A 31.202—938-as számú rendelettel úgy intézkedtek, hogy azok a mesterek, akik akár borbély, akár fodrász vagy manikürös szakmára könyvet kaptak, a rokonszakmákat is folytathatják, anélkül, hogy azokra újabb

munkakönyvet kellene váltaniok. Azonban minden ilyen mesternek kötelessége arra a rokonszakmára, amelyet munkakönyv nélkül még folytatni akar, segédet tartani. A segédnek természetesen rendelkeznie kell az illető szakma munkakönyvével. Így tehát elintézését nyert a sokat vitatott kérdés. Ha egy borbély a fodrász vagy manikürös mesterséget is folytatni akarja üzletében, de nincs csak a borbélyszakmára munkakönyve, úgy fogadnia kell egy fodrász vagy borbélysegédet, akinek viszont megvan a munkakönyve. Ha ez megtörtént, minden további nélkül folytathatja az illető rokonszakmát is. A minisztériumnak ez a rendelete döntő jelentőségű.

Új kollektívszerződést kötöttek a cluji borbélyiparosok és munkások.

A cluji borbélyiparosok és munkások a közelmúltban új kollektívszerződést kötöttek, amely már életbe is lépett. A szerződés értelmében a munkások ötszázalékos béremelést kaptak.

Rezet, chromot, magánércet, kokszot és gyapjút szállít Törökország Romániának

Elvi megegyezés jött létre a Törökországban immobilizált 50 millió leies román követelés felszabadítására.

Törökország a romániai fűrészarunak és petróleumnak egyik igen jó felvevő piaca. A múlt évben közel 50 ezer méter fűrészarut vásárolt Törökország déli gyümölcsök exportálásához szükséges ládák készítésére és nagymennyiségű petróleumot is vett Romániától. Ezzel szemben az importált török áruk értéke jóval kisebb volt, úgy, hogy a török-román kliringszámlán Románia javára mutakozó szaldó ma már meghaladja az 50 millió leit. Az immobilizált összeg felszabadítása érdekében a két ország delegátusai között tárgyalások folytak, amelyek kedvező eredménnyel jártak.

A létrejött elvi megegyezés értelmében.

Törökország Romániába 20.000 tonna mangán-ércet, 10 millió lei értékű gyapjú- és pamutbúladékot, 1500 tonna rezet, 2000 tonna chromot és 50 ezer tonna kokszot szállít,

ezenkívül jobbminőségű gyapjút bármilyen mennyiségben.

A végleges egyezmény megkötése érdekében rövidesen Bucureştibe érkezik egy török konzorcium megbízottja, aki a tárgyalásokat a romániai szakmai vállalatokkal lefolytatja.

A rokonszalmák összevonásának ügyét tanulmányozza a munkaügyi miniszter

Az új munkatörvény tudvalevőleg rendkívül széttartott egyes ipari szakmákat. Nyomban az ipartörvény életbeléptetése után a törvényhez csatolt tisztázatlan felsorolt rokonszalmák egy-egyesítése érdekében mozgalmat indítottak az iparosok. Ez a mozgalom azóta sem szűnt meg, sőt még erősödött. A közelmúltban az egyes ipari szervezetek ismét kérték a rokonszalmák

összevonását. Ugy látszik, hogy most már eredménnyel, mert a munkaügyi miniszter e héten azt közölte a nagyobb ipari szervezetek vezetőivel, hogy a rokonszalmák összevonásának ügye tanulmányozás alatt áll a e tárgyban legközelebb kérdőíveket fog kibocsátani a szervezetekhez és véleményüket fogja kikérni.

Megindul az élelmiszerkonzerv export

A bucureştii M. Stefănescu-Griviţa konzervgyár jelentős konzervexportot bonyolít le

Románia fejlett élelmiszerkonzervipara ma már csak nemcsak a belföldi szükséglet ellátására termel, hanem exportra is. M. Constantinescu nemzetgazdasági miniszternek ama akciója nyomán, amely a feldolgozott nyersanyagok helyett készáruk kivitelét célozza, a konzervgyárosok is minden elkövetnék, hogy a konzervkivitel fellendítsék. A kormány, hogy elő-

segítse a konzervkivitel, legutóbb a huskonzervre 25 százalékos exportprémiumot engedélyezett.

Amint értesülünk a bucureştii M. Stefănescu-Griviţa S. A. konzervgyár bonyolít le a közeljövőben egy igen jelentős konzervexportot.

A patenta fixa megállapításánál

az előző évi forgalom alapján határozzák meg az adóköteles tiszta jövedelmét

Mikor alkalmazható patenta fixa a kisiparosoknál?

A pénzügyminisztérium legutóbb új rendelkezést adott ki az egyes vállalatoknak a patenta fixába való felvétele ügyében. A patenta fixa alapján történő megadóztatás 300.000 lei jövedelemig engedhető meg.

Az adóköteles tiszta jövedelmet az elmúlt évben elért forgalom alapján határozzák meg.

A minisztérium minden egyes szakma részére külön jövedelmezőségi arányszámot állapított meg, azonkívül szakmánként meghatározta a megengedhető leírások nagyságát is. Ennélfogva a követés

jóformán önműködőleg történik. Ahol az üzleti nyereséget a könyvek alapján megállapítani nem lehet, a megadóztatás más hasonló vállalatnál történő összehasonlítás alapján történik.

A kisiparosok csak akkor vehetők fel a patenta fixába, ha a következő feltevéseket teljesítik: tagjai a munkakamara kisiparos osztályának (falusi iparosoknál ez nem kötelező), mesterkönyvvél bírnak és az üzemet maguk vezetik, alkalmazottaik száma hatnál nem több, gépeik öt lóerőnél nem magasabbak, nem adnak ki munkát harmadik személynek és termékeiket csak saját műhelyükben árusítják.

A CFR új körforgalmi utazási rendszert vezet be

A CFR vezérigazgatósága elhatározta, hogy a jelenleg érvényben levő körforgalmi rendszert megszünteti és teljes új, különféle érdekeket szava előtt tartó körforgalmi jegyrendszert lép életbe. E célból 14 kerületre osztották be az országot és az egyes kerületeket turisztikai szempontból válogatták össze. Háromféle körforgalmat állítottak be. Az egyik körforgalomban csak a CFR-nek van szerepe, a második körforgalomban a folyamathajózás is, a harmadikban pedig a román tengeri hajózás is szerepet kap. A CFR körforgalmát öt körzetre osztották. Az első Banat és Oltenia, a második Crişana és Maramureş, a harmadik Ardeal, a negyedik Bucureşti, Moldova és Basarabia, az ötödik Muntenia és Dobrogea. Minden körzetre külön utazási

könyvecskét állít ki a CFR. Az új körutazási jegy személyre szól és másra át nem ruházható. Az utasnak joga van a személyvonaton kívül bármely gyorsvonatot minden árkülönbözet nélkül használni, csupán a Rapid vonatknál kell megfizetnie a pótdíjat. Az utazást bármely ponton meg lehet kezdeni, de ugyanezen a ponton kell befejezni.

ISTENI IGASZSÁGSZOLGÁLTATÁS.

Mazsolálnál zsúr van. Minden rendben lenne, de a szobalány egyik hibát a másikatán követi el.

— Nahát, — fakadt ki végre Mazsoláné — ennél butább lány talán az egész világon nincsen!

— Ezt nem értem, — érdeklődik egy vendég — ha annyi panasza van rá, miért nem küldöd el?

— Ez a büntetés. — Hogy értem ezt? — Ha tölem elmegy, biztosan jobb helyet kap. Hát csak hadd szenvedjen itt nálam!

A kontárok december 31-ig mestervizsgát tehetnek.

A munkaügyi miniszter leiratot küldött a munkakamarákhoz s abban előírta azokat a feltételeket, amelyek alapján a kontár-iparosok is mestervizsgát tehetnek. Ezeknek 1938 december 31-ig kérvényt kell benyújtaniuk, amelyben kéri a szakvizsga letételének engedélyezését. A leirat hangsúlyozza, hogy ez az utolsó alkalom, amelyet az ipari hatóságok a kontárok szakmai elismerésére nyújtanak. Azoknak, akik mesterkönyvet kérnek, illetve vizsgára akarnak jelentkezni, a következőket kell bizonyítaniuk: jelenleg fizetési alkalmazzott van szolgálatukban legalább 20 lóerőre berendezett műhelyük van s 1936 április 30-án legalább öt év óta működő műhelyük volt az illető szakmában. Ennek bizonyítására a következő iratok mellékelendők a kérvényhez: adónyugtár, hogy adójukat rendszeresen fizették, könyvecské, vagy bizonyítvány arról, hogy munkaadóként be lettek biztosítva és végül bizonyítványok a bíróságtól, városházától, kereskedelmi és iparkamarától. A kérvényeket az illető munkaügyi felügyelőséghez kell benyújtani, ahol az iratok átvizsgálása után első fokon döntenek arról, hogy jelentkezhetik-e az illető vizsgára, vagy sem. A munkaügyi felügyelőség határozatát az iparágak központi bizottságánál lehet megfellebbezni, amely bizottság a minisztérium kebelében megalakult munkaügyi igazgatóság mellett működik.

Fürdődresszek	Selyemingek	Retikülök
Selyemharisnyák	Zoknik	Keztyűk
leg-olcsóbban STRASSER harisnya-áruházában Prímárlával szemben.		

Módosítják a nemzeti munka védelméről szóló törvényt

A román elemek a vállalatoknál történő elhelyezését szabályozza az új rendelet törvény.

Fővárosi lapok szerint a nemzetgazdasági minisztériumban a közelmúltban törvénytervezet készült, amelynek célja a nemzeti munka védelméről szóló törvény módosítása és kiegészítése. Az újonnan alkalmazandó módosítások nem hoznak változást sem a kisebbségi, vagy külföldi alkalmazottak foglalkoztatását, vagy arányszámát illetően, hanem a gyakorlati alkalmazás feltételeit csoportosítják a minél könnyebb és ésszerűbb kereztülvitel szempontjából.

FURCSA KENGURU.

SCOTT ausztráliai állatbuvár huszkötetes ismertetést állított össze a kenguruk életéről. A 18-ik kötet 386-ik oldalán olvassuk, hogy a nősténykenguru minden március 8-án fülfájásban szenved és ilyenkor étvágya a felére csökken. Fájdalma 2—3 napon belül elmúlnak ugyan de még májusban sem tűri, hogy fülébe égő kanócot dugjanak.

DISZTINGVÁLT IZLÉS.

Nagy feltűnést keltett a társaságban, hogy az ismert szőke dáma szakított régi barátjával és tegnap már új udvarló társaságában jelent meg a korzón. Valaki meg is kérdezte önmagától: „Mi az, édesem, szakítottatok?” Öngyűsége elnevette magát: „Szakításról nincs szó, de rájöttem, hogy az új fiu arca jóval jobban „megy” a hajamhoz.

KETTEN EGY ELLEN.

Móricka megint rosszul viselkedik és a mamája rákiált:

— Móricka te olyan rossz vagy, hogy a sírba viszel.

Móricka erre a mamája elé áll és így szól:

— Igen én, mindig csak én, hát a fogyókúra az semmi!

Az Aradi Textilipar Rt. huszonnyolc millió leies tiszta nyereséget mutat ki.

Az Aradi Textilipar Rt. most tette közzé 1937. évi mérlegét, amelyben 60 millió lei részvénnyel és 84 millió 300 ezer lei tartalékok mellett 28 millió 432.092 lei tiszta nyereséget mutat ki. A tiszta nyereség terhére az 1937. évben 20.431.774 leit amortizáltak. Az investíciók értéke 270 millió 301.512 lei, amellyel szemben az amortizációs alap 201.984 leit tesz ki. A vállalat július 17-én tartotta meg rendes évi közgyűlését.

Az igazságügyi bélyegek alkalmazása

Az új igazságügyi bélyegekről szóló dekrétum a Hivatalos Lap június 24-iki számában megjelent és érvénybe lépett. A törvényrendelet szerint az ugynevezett önkéntes igazságügyi taxák (taxele benevole judecătoreşti) megszűnnek és helyükbe az igazságügyi bélyegek alkalmazandók (timbrul judiciar). Az igazságügyi bélyeget az igazságügyi minisztérium bocsájtja ki és ilyen bélyeget fel kell ragasztani minden olyan jogi természetű okírra (acte şi fapte juridice), amely a bélyegtörvény szerint kincstári bélyegköteles, vagy adóköteles. A bélyegek értéke 1 lei, 2 lei, 5 lei és 30 lei.

Egy leies bélyeget kell felragasztani a vidéki vegyes, városi járásbíróságok és munkabíróságok előtti eljárásban. Kettő leies bélyeg jár a törvényszéki eljárásban, valamint bármilyen igazságügyi jellegű bizottság vagy tanács előtt, tekintet nélkül azok természetére, minden speciális fórum előtt, a közjegyzői okíratokra, a telekkönyvi és az igazságügyminiszeri eljárásoknál.

Három leies bélyeg jár a királyi táblák és a közigazgatási táblák (Curtea de Apel şi Curtea de administraţie) előtti eljárásoknál.

Öt leies bélyeg jár a Legfőbb Semmitőszék előtti eljárásoknál és olyan ügyiratok hitelesítésénél, amelyeknek értéke a 100.000 leit nem haladja meg. Harmanc leies igazságügyi bélyeg jár a Legfőbb Semmitőszékhez beadott recur-sokra, olyan kérvényekre, amelyek gyári, vagy kereskedelmi márkák bejegyzését célozzák, vagy kereskedelmi társaságok alakítására vonatkoznak vagy petróleum szállítások ügyében lettek beadva, a speciális petróleumszállítók cégjegyzékbe való bevezetése iránti kérelemnél, névváltoztatás, naturalizálás, kereskedelmi könyvek láttamozás iránti kérelemnél, árverési vétel odaítélésére vonatkozó kérelemnél (pentru eliberarea de ordonanţe de adjudecare) váltók óvatolásánál és minden olyan okiratok hitelesítésénél, amelyeknek értéke 100.000—500.000 lei értékig terjed, beleértve ebbe az igazságügyi nyilvántartás (cazier judiciar) igazolványát is. Az 500.000 leinél nagyobb értékű okiratok hitelesítésénél, minden további 500 lei töredéke után 30 leies igazságügyi bélyeg alkalmazandó.

Az igazságügyi nyilvántartás igazolványa iránt beadott kérelemre 100 lei értékű igazságügyi bélyeget kell felragasztani.

Az igazságügyi bélyeget az állami bélyeggyár készíti az igazságügyi miniszter felhívására és ellenőrzése alatt. A bélyegeket az állami monopol pénztár árusítja eladási szervezetei útján. Tehát a bélyegek a trafikokban lesznek kaphatók. Az eladott bélyegek ellenértékét 10 nap alatt kell a monopol pénztárnak beutalni a Banca Naţionalăhoz, a Fondul Timbrului Judiciar számla javára.

A törvényrendelet életbelépése után megszűnnek az összes önkéntes és jóléti bélyegek és minden olyan taxák, amelyek eddig a különböző vidéki, vegyes és városi járásbíróságoknál érvényben voltak és ezekre már eddig befolyt összegeket is be kell fizetni a Banca Naţionalăhoz az igazságügyi bélyegalap javára. Érvényben maradnak azonban az ugynevezett sürgetési taxák a közjegyzőknél, az ügyészségnél és a telekkönyveknél eddig fizetett taxák, az ügyvédek felszólalási taxái (taxele de vorbitor) a fogházak látogatási taxái és mindazok a különleges taxák, amelyeket az igazságügyi miniszter speciális engedélye alapján hajtottak be eddig.

Az ebből befolyó összegeket is a Banca Naţionalăhoz kell befizetni a bélyegalap javára. Az igazságügyminiszter azonban felhatalmazást adhat arra, hogy az igazságügyi bélyegekből befolyó összegeket az a hatóság kezelje, amely azokat behajtja.

Az igazságügyi bélyegeken kívül a bélyegügyi alap még máshonnan is élvez bevételeket. Így például: a bíróságok helyiségében engedélyt adhatnak dohány és bélyegárusításra, írógépek, telefon használatára, az épületekben éttermek fenntartására, falragaszokat engedélyez-

hetnek, ruhatárakat adhatnak bérbe, stb. és az ezekért járó bérleti összegek is az alap jövedelmét képezik. Hasonlóképpen a makulaturák eladásából származó jövedelmek, az elkobott bűntárgyak eladásából befolyt összegek, stb., szintén az alap növelésére szolgálnak. Az épületek átalakítása vagy lerombolása alkalmával, vagy egyébként is a használat alól kivont tárgyak eladásából való összegek is a bélyegalapot illetik. Mindezeket az összegeket be kell utalni a Banca Naţionalăhoz az alap javára.

A bélyegalap a következőképpen használható fel: 60 százalék kizárólag az igazságügyi szükségleteinek költségeire és a bírói hatóságoknál okvetlenül szükséges kisegítő személyzet fizetésére, könyvtárak létesítésére, butorok beszerzésére, az igazságügyi hatóságok és fogházak helyiségének fenntartására, reparációkra, építkezésekre, valamint a helyi szükségletek fedezésére, amelyek az igazságügyminisztérium, a bírói hatóságok vagy a fogházak számára teljesítendők.

30 százalék az igazságügyminisztérium és a Legfőbb Semmitőszék számára szükséges épü-

letek emelésére és végül 10 százalék a minisztérium többi szükségleteire.

A törvényrendelet részletes szabályokkal írja elő, miképpen kell kezelni az igazságügyi bélyegalapot.

Kiemelik végül, mi a következménye annak, ha az előírt igazságügyi bélyeget nem alkalmazák. Az erről szóló 19. szakasz így hangzik:

Az igazságügyi minisztérium és bármilyen természetű és foku igazságügyi hatóság nem vehet figyelembe semmiféle olyan jogügyletet, amely a bélyegtörvény alapján az ügyletekre és okíratokra vonatkozóan megállapított bélyegkötelezettség alá esik, amennyiben nem rótták le ezek után a fenti szabályban meghatározott szabályok szerint kell megállapítani és büntetni.

Az új törvényrendelet július 1-én lépett életbe.

Az igazságügyi miniszter rendelete alapján már forgalomba is hozták azóta a sárgaszínű 1 leies és a rózsaszínű 5 leies bélyegeket és felhívták a trafikosokat, hogy kellő időben igényeljék a megfelelő készleteket, nehogy a bélyegek árusításában fennakadás következzen be.

Az alkalmazottak fizetése után járó supracota kiszámítása

— A pénzügyminiszter újabb rendelete a supracotára vonatkozóan —

A pénzügyminiszter egyik legújabb rendeletével utmutatást ad arra nézve, miképpen kell kiszámítani az alkalmazottak javadalmazása után a supracotát. A rendelet a következőket tartalmazza:

a) Az egyenes adótörvény 65. szakasza szerint a supracotát kizárólag az elementáris adó alá eső tiszta jövedelem után kell alkalmazni és pedig levonva ebből az elementáris és adiciós adót. Supracota csak az évi 10 ezer leit meghaladó jövedelem után jár.

b) Az ingó értékekből származó, valamint az alkalmi jövedelmek után az adóreform szerint a supracota kulcsa egységesen 5%, amelyet a bruttó jövedelem után kell kivetni, levonva ebből az elementáris és adiciós adót. Az 5 százalékos egységes supracota adót alkalmazni kell mindenféle jövedelem után, bárhonnan is származik az, az adót vissza kell tartani és az elementáris adóval együtt kell beutalni a pénzügyigazgatósághoz.

A javadalmazásokból és nyugdíjakból járó jövedelmek kvótáját úgy kell kiszámítani, hogy az összes jövedelmet egy évre össze kell adni. Mindenféle más jövedelmet, mint amilyen a pénzben vagy természetben való jutalmazások, gratifikációk, tantiémek, napidíjak, stb., amelyeket a rendes javadalmazás mellett kap az alkalmazott, szintén supracota adó alá kell vetni éppen úgy, mint az elementáris jövedelmet, az adótörvény végrehajtási utasítás 150. §-a értelmében, természetesen azonban, hogy az összjövedelemből le kell vonni az elementáris és adiciós adót.

Például: Egy alkalmazottnak a fentebb említett levonások után elementáris adó alá eső havi fizetése 36 000 lei. Az alkalmazott ezután elementáris adó, nemzetvédelmi adó, utadó, munkaalkap címén összesen 3980 leit fizet. Megjegyezzük, hogy a munkaalkap taxáját csakis magántisztviselőknél kell számításba venni. Ezt az összeget kell levonni az alkalmazott adóköteles jövedelméből és ezután kell kivetni a supracotát.

Ha az alkalmazott nem havifizetést kap, csak valamely szolgálat teljesítéséért egy globális összeget, mint például a felügvelőbizottsági tag tantieme, a supracotát úgy kell kiszá-

INDOKOLT NÖGYÜLÖLET.

Két ur fekszik a strandfürdő meleg homokján és nézegetik a nőket. Egyszerre csak megszólal az egyik:

— Barátom, kiírtam neked, hogy én fűtülök a nőkre. Engemők nem érdekelnak. Egy nő könnyet, egy értékes becsületet valami tudományos vagy filozófiai témáról többre becsülök, mint az egész női nemet együttvéve.

— Igen, van benne valami — bólint szomorúan a másik — nekem sincs egy vasam se.

mitani, hogy ezt az összeget 12-vel kell elosztani, hogy a havi jövedelem megállapítható legyen.

A kiszámítás megkönnyítése és a supracota alkalmazása szempontjából a miniszteri rendelet egy táblázatot közöl a 10.000 lejtől 20.000 leig terjedő évi fizetésű alkalmazottakra nézve, amely táblázat nem veszi figyelembe a töredékeket.

A táblázat a következő:

Adóköteles	Kvóta %	Évi adó	Havonként visszatartandó kvóta
10.000	0.70	70	6
11.000	0.70	77	7
12.000	0.70	84	8
13.000	0.70	91	8
14.000	0.70	98	9
15.000	0.70	105	9
16.000	0.70	112	10
17.000	0.70	119	10
18.000	0.70	126	11
19.000	0.70	133	11

Az első rovatban a táblázat nem veszi figyelembe az 1000 leien alóli töredékeket. Az utolsó rovatban a havonként visszatartandó kvóta csak akkor érvényes, ha az adózó tisztviselő vagy nyugdíjas.

Belföldi bankoknál vagy más hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál elhelyezett készpénzbetétek kamatai után nem jár supracota.

Fock Gábor
 esztorgályozó
 Arad, Str. Greceanu 4.

Bármilyen
 borostyán- és
 esontmunkákat is
 vállal!

NINCS UJ A NAP ALATT.

— Londonban kétszínű haj az új női divat.
 — Ugyan hol új ez! A feleségem már évek óta kétszínű hajjal jár.
 — Hogy-hogy?
 — Felül szőke, a tövében ősz.

SHAW. ES AZ UJSAGOS.

Bernard Shaw, a világhírű angol író minden reggel ugyanannál az utcai újságárusnál vessi meg újságjait.

Egyik reggel is összevágotta a lapokat, fizetni akart és csak akkor vette észre, hogy otthonfelejtette a pénztárcáját. Visszarokta az újságokat és így szólt az újságárushoz:

— Sajnos, most nincs nálam pénz. Majd később újra eljövök.

Az újságárus szabadkozott:

— Oh, az nem tesz semmit, kérem. Tessenék csak elvinni a lapokat, majd holnap meg tessék fizetni.

— Holnap? s ha holnapra meghalok?

Az újságos legyintett a kezével:

— Az se nagy baj.

Hirdetmények, reklámok, bélyegilletéke

A hirdetmények és bármilyen természetű reklámok után a repülőbélyeg illetékeken kívül okmánybélyeg illeték is lerovandó. Minden közönséges papírra készült hirdetményért 20 négyzetdeciméterig 10 bani bélyegilleték rovandó le 20 négyzetdeciméteren felül a bélyegilleték 10 négyzetdeciméterenként 5 banival emelkedik. 10 négyzetdeciméteren aluli töredékek 10 négyzetdeciméternek számítanak. A tartósabb jellegű hirdetmények után 20 négyzetdeciméterenként 40 bani bélyegilleték kell lerónia s minden további 10 négyzetdeciméter után 20 banit. A töredékek itt is 10 négyzetdeciméterekre kerekítendőek ki. Ilyen magasabb bélyegilleték alá eső tartós jellegűnek tekintti a törvény azokat a papírhirdetményeket, amelyeket külön eljárásnak vetettek alá tartósságuk biztosítása céljából. Ideértendők azok a papírhirdetmények, amelyek üveg alatt, vagy más védőanyag alatt vannak, valamint a kartonra, vászonra, fémlapra stb. ragasztott papírhirdetmények. Ugyancsak az utóbbi magasabb bélyegilleték alá esnek a személyszállítás céljait szolgáló járművekben és nyilvános zárt helyeken kifüggesztett kézzel papírra irt, vagy nyomtatott hirdetmények. Külön illeték alá esnek a nem papírból készült hirdetmények, táblák. Ezek között a törvény felsorolja a kartonból, vászonból, fából, fémből, por-

cellából készültet, a falra mázoltakat, fényreklámokat, vetített reklámokat, valamint a külön állványra szereltek. Ezek után négyzetméterenként évente 100 lei illetéket kell a pénzügyigazgatóságon készpénzben lefizetni. A töredékek teljes négyzetméternek számítanak. Az illeték kiszámításának szempontjából a hirdetmények nagyságát a szöveg, kép, vagy ábra leg szélső pontjainak alapulvételével alkotott négy-szög képezi. Az év mindig december 31-én jár le, tekintet nélkül arra, hogy mikor függesztették ki, vagy használták fel a hirdetményt. A fentebb ismertetett bélyegilletékek alól mentesek a cégtáblák, a vállalat székhelyén kifüggesztett olyan hirdetmények, amelyek a gyakorlati ipar, vagy kereskedelem szempontjából szükséges közleményeket tartalmazzák, megjelölik az eladó árukat és általában az illető helyiségben végzett munkára vonatkoznak. Nem kell illetéket fizetni a házak eladását, vagy lakások bérbeadását jelző cédulák után, amennyiben azok az illető házra vagy lakásra vannak kifüggesztve. Mentések továbbá a bélyegilletékek alól az álláskeresőkre, illetve alkalmazottak felvételére vonatkozó hirdetmények. Ismételten megjegyezzük, hogy a fenti szabályok kizárólag a okmánybélyegilletékekre vonatkoznak.

A kiöregedett munkások nyugdíjazását készíti elő a kormány

Reformok a munkásgyermekek egészségügyi helyzetének megjavítására

Mint ismeretes, a romániai munkástörvénykezés egyike a legelöregedettebbeknek egész Európában. Alkalmazása azonban sajnálatos hiányokat mutatott fel. A jelenlegi kormány különös gondot fordít a munkáskérdés felé, amelynek megoldását Mihail Ralea munkaügyi miniszter legfőbb feladatának tekinti.

A munkaügyi minisztert többek között a kiöregedett munkások nyugdíjaztatásának problémája foglalkoztatja. Ramadier francia munkaügyi miniszter nem sokkal ezelőtt törvényjavaslatot terjesztett be, amely 1500 frank havi nyugdíjat szavaz meg a hatvanöt évet meghaladott munkások számára. A nyugdíjat azon munkásoknak is folyósítanák, akik nem fizettek be nyugdíj alapra valamely kamaránál, nyugdíjpénztárnál vagy hasonló intézménynél. A javaslat nagy vitát idézett elő a francia közvéleményben, de a képviselőház eredeti formájában megszavazta a javaslatot. A munkás-nyugdíjak kérdése Ralea munkaügyi miniszter programján is szerepel. Mindenesetre csak kis fejezete ez a nagy reformoknak, amelyeket Ralea a munkástörvényhozásban készít elő. A munkaügyi miniszter most a Dopo Lavoro és Kraft durch Freude munkásszervezeteket tanulmányozza, amelyek úgy Olaszországban, mint Németországban hasznosnak bizonyultak. A romániai munkásság számára, amelyet Carol király Öfelsége magas gondoskodásába vett, új és ígéretesebb horizontok nyílnak meg. Ralea által tanulmányozott reformok révén kielégítő állapotokat fog teremteni a kormány ezen a téren, teljes egyetértésben a munkássztyál által felállított kívánásokkal. A romániai életet átható új ritmust meg fogja érezni a román munkásság is.

A Munkásbiztosító Pénztár gyermekgondozási centruma másrésztől vizsgálatot vezetett be a munkásgyermekek születési és halálozási viszonyait illetően. Az adatokat dr. Zavergiu-Teodoru gyűjtötte össze. Megállapítást nyert, hogy Bucurestiben 1016 munkáscsalád közül mindössze 274-en leknak saját házában a többiek bérlők, míg 45 család gyárakban lakik. A külvárosok kis és egészségtelen házaiban lakó munkások számára az olcsó és higiénikus lakások építésének kérdése már régen égető szükségesség. A kormány most új alapokon tanulmányozza a kérdést; a munkáslakások építése egyik fejezetét fogja képezni a legfelsőbb gazdasági tanácsban most kidolgozás alatt álló nagy újjáépítési tervnek.

A munkás-anyak gyermekeinek tekintélyes része nem kap sem kielégítő ételmezést, sem megfelelő gondozást és nevelést. A munkás-anyak részben nem tudják táplálni gyermekeiket. Találtam azonban olyan eseteket is — írja jelentésében dr. Zavergiu — midőn blüös anyák nem akarták gyermekeiket szoptatni és hagyták azokat meghalni, azzal védekezve, hogy a törvénytelen házastárs „nem akart leányt”. A Munkásbiztosító intézetbe beiratkozott asszonyok szülés után hatheti szabadságot kapnak majd visszatérnek a gyárba. Ki gondozza azonban a gyermeket? Ezértzenhat munkáscsalád közül 375-nél asszony a családfenntartó. A gyermekgondozó központ az ipari centrumokban intézményeket akar létesíteni, ahol a munkások elhelyezhetik gyermekeiket arra az időre, amíg ők a gyárakban dolgoznak.

Az illetékes hatóságokat a gyermek táplálkozása is foglalkoztatja, miután a gyermekhalandóság 49.5 százalékban bélzavarok folytán következik be. A fővárosban egyébként a gyermekhalandóság arányszáma 36.7 százalék. A gyermekek egészségügyi helyzetének feljavítása ugyancsak egyike azoknak a reformoknak, amelyeket a kormány a munkáskérdés megoldásával kapcsolatosan tanulmányoz.

Bevezették az oradeai éttermekben az általános menü-rendszert

A piaci árak mérséklését kérték az étteremtulajdonosok

Carpinişeanu Cornél dr. Oradea-nagyvárad polgármester értekezletre hívta össze az itteni vendéglők tulajdonosait. A megbeszélésen Botezatu Gheorghe vezetésével a helybeli étterem és vendéglőtulajdonosok nagy számban jelentek meg. Carpinieşeanu dr. polgármester, — az értekezlet megnyitása után — felhívta a vendéglősök figyelmét arra a belügyminiszteri rendeletre, amely a fogyasztó közönség érdekében az árak leszállítását kívánja.

A vendéglősök nevében Botezatu Gheorghe szólalt fel, aki közölte a polgármesterrel, hogy az étterem tulajdonosok hajlandók mérsékelni az árakat, ezzel szemben azonban kérte a város vezetését, hasson oda, hogy a piaci árúak is olcsóbban hozzák forgalomba terményeiket.

A tanácskozások során megegyezés jött létre és ennek értelmében az oradeai vendéglőkben és éttermekben általánossággal bevezetik a menü rendszert.

A II. osztályu vendéglőkben egy kismenü: leves, főzelék feltéttel és tészta, kenyér nélkül 25 leibe kerül. Ugyanitt egy nagy menü, amely valami előételből, levesből, főzelék feltétből és tésztából áll, 35 leibe kerül, kenyér nélkül.

I. osztályu étteremben ugyanilyen kis menü 35, a nagy menü pedig 45 leibe kerül, ugyancsak kenyér nélkül.

A polgármester egyébként felszólította az összes vendéglősöket: elsőjétől kezdve vigyék fel étlapjaikat, hogy azokból megállapíthassák, milyen árleszállítások történtek az utóbbi két hét alatt.

Országos szabókongresszust hivnak össze Oradea-Nagyváradra

Az Oradea-nagyvárad szabók szervezetségük folytán ma már abban a stádiumba jutottak hogy vállalkoznak egy országos szabóiparos kongresszus megtartására.

A szervezőbizottság hatalmas munkája, amit ebben az ügyben kifejtett, már a megvalósulás felé közeledik. Nem kicsi munka ez, amire vállalkoztak. Az ország szabóiparosainak összehívása, mely magában foglalja úgy a női, mint a férfiszabókat, e szakmában nálunk ez az első ilyen nagymérvű összeállítás. A jelentőségét ennek a kongresszusnak minden iparos tudja. A sérelmeket tárgyalják le, melyek e szakmát az utóbbi évtizedben tönkretették. A munka komolyságát jellemzi, hogy a kongresszus védnökségét úgy Oradea-Nagyvárad, mint a megye lakossága által nagy szeretettel és tisztelettel örvendő Florescu Vasile ezredes-prefektus vállalta el.

Reméljük, hogy e szorgalmas munkának, melyet az előkészítő bizottság végez, meg is lesz a megérdemelt és várt eredménye.

NAGY VÁLASZTEK.

Cubák jó üzletet csinált, bemegy hát egy külvárosi étterembe, hogy egy jó ebédet egyen. Azt mondja a vendéglősnek:

— Hozzon nekem egy üveg rizlinget.

A vendéglős hozza a rizlinget, mire Cubák azt mondja:

— Tudja mit, hozzon inkább egy Leánykát.

A vendéglős hozza Leánykát, mire Cubák azt mondja:

— Meggondoltam, hozzon inkább egy szomoródnit.

A vendéglős elmenőben morog.

— Az ördög vigye el az ilyen vendéget, már harmadszor kell új vignettát ragasztanom erre a vacak üvegre.

A legfőbb közigazgatási bíróság is elismerte a cluji kéményseprő-mesterek szerzett jogait

A Cluj-kolozsvári városi tanács március 15-én a város területén a kéményseprőipar gyakorlását házi kezelésbe vette s a határozat végrehajtása érdekében egy 40 szakaszból álló szabályrendeletet készített, melyet a belügyminiszter is jóváhagyott.

Ezt a szabályrendeletet többek között a cluji kéményseprőmesterek is megfellebbezték a legfőbb közigazgatási bírósághoz és kérték annak megsemmisítését. A bucaresti legfőbb közigazgatási bíróság július 8-án szótöbbséggel hozott határozatával megsemmisítette a vonatkozó szabályrendelet 40. szakaszát, mely úgy rendelkezett, hogy a szabályrendelet életbeléptetésével egyidejűleg a kéményseprőmesterek működési engedélye és kinevezése megszűnik. Ennek a határozatnak azonban egyelőre csak elvi jelentősége van, mert a legfőbb közigazgatási bíróság jóváhagyta a kéményseprés közszolgáltatását azzal a lényegtelen módosítással, hogy a kéményseprés nem kizárólagos joga a városnak, de a szabályrendelet intézkedése a város minden polgárára kötelező. Ez pedig voltaképpen egyet jelent, mert hiába biztosította a legfőbb bíróság a szerzett jogokat, ha a jóváhagyott szabályrendelet kizárja az ipar gyakorlását.

Mint hogy a szabályrendelet ellen úgy a kéményseprőmesterek, mint a városi tanács is fellebbezett, a végső szót ez ügyben a semmítőszék fogja kimondani.

Állampolgársági bizonyítvány nélkül sem mesterkönyvet, sem segédkönyvet nem ad ki a Cluj-kolozsvári munkakamara

A cluji munkakamara szombaton befejezte a Cluj város területén lakó iparosok és munkások mester- és munkakönyveinek kiállítását. Augusztus elsejéig befejezik a munkakamara területén levő többi hat vármegyében lakó iparosok, illetve munkások becsesített könyveinek kiállítását, úgy, hogy erre az időpontra 34 ezer mester és segédkönyv lesz készen.

A cluji mester és segédkönyvek kiadása

csütörtökön megkezdődött, további intézkedésig azonban csak azok kaphatják ki, akik igazolni tudják, hogy az állampolgárok névjegyzékébe fel vannak véve, illetőleg, akik állampolgársági bizonyítvánnyal rendelkeznek. Akiknek a becsesítésre vonatkozó kérését a kamara elutasította, azok ez ellen természetesen felfolyamodással élhetnek.

Állítólag újból elhalasztották az iparosok kötelező könyvvezetésének életbeléptetését

A kisiparosok kötelező könyvvezetésével kapcsolatban, mint irtuk, a kézműipari szervezetek arra kérték a kormányt, hogy az életbeléptetés időpontját még egyszer hosszabbítsa meg, miután eddig az iparosoknak csak 50 százaléka tett eleget az erre vonatkozó rendelkezésnek.

Miután a pénzügyi felügyelők jelentései ezt tényleg megerősítették, állítólag a pénzügyminiszter augusztus 15-éig újabb határidőt adott. Állítólag a bucaresti kézműipari szervezetek már kaptak erre vonatkozó értesítést.

Felszámoltatják a Timişoara-temesvári Iparos Székház szövetkezetet

A timişoarai munkakamara, — mint az ipartestület jogutóda — négy és félmillió lei erejéig jelzálogot kezelt az Iparosok Székházának ingatlanára azon a címen, hogy a munkakamarát illeti a szubvenció, melytől idők folyamán az ipartestület kapott. A követelés körül számos pert tettek folyamatban s a helyzetet még jobban bonyolítja, hogy miniszteri rend-

let érkezett Timişoara-ra, mely a szövetkezeti törvény értelmében az Iparos Székház szövetkezetet felszámolásra utasítja.

A székház szövetkezet tagjai közgyűlést tartanak s a felszámolást kimondják. Az iparosok azt szeretnék, hogy az épület továbbra is iparos célokat szolgáljon.

Csak a vasuti dijszabás leszállítása csökkentheti a tűzifaárakat

A fővárosi tűzifaellátásának biztosítása és a tüzelőanyagok olcsóbbításának tanulmányozására, a kormány a közelmúltban tüzelőanyagbizottságot nevezett ki, amely a tűzifaellátás ügyében javaslatait már elkészítette.

A főváros téli tűzifaigényét a bizottság 75—80 ezer vagonra becsüli. Ennek a mennyiségnek fedezése, részben a Capra, részben pedig a Nemzeti Szövetkezeti Hivatalra hárul.

A tüzelőanyag-bizottság megállapítása szerint a közintézmények tűzifaellátását a Caps

utján kell biztosítani, viszont a Nemzeti Szövetkezeti Hivatal nagymértékben hozzájárulhat a magánszükséglet ellátásához.

A tűzifa olcsóbbítása érdekében a tüzelőanyag-bizottság az egész ország területén a vasuti szállítási dijszabás feltétlen csökkentését tartja szükségesnek.

mert megállapítása szerint, csak abban az esetben érhető el lényeges olcsóbbítás a tűzifaárakban, ha a CFR a tűzifa szállítási tarifáját a szezonarifa alá csökkenti.

A munkaszerződés feltételei.

A cluji munkabírósa előtt felperes pert indított 5 millió lei tőke és jár. erejéig alperes cég ellen azon címen, hogy írásbeli szerződés értelmében követ, homokot és egyéb anyagot szállított részére s a számlázott összegből ki egyenlítettlenül maradt a kereseti összeg. Az alperes cég a tárgyaláson pergátli kifogást emelt azzal, hogy nem a munkabírósa, de a rendes bíróság illetékes. A munkaszerződésekről szóló törvény 37. szakasza s az ehhez fűzött joggyakorlat szerint ugyanis két elengedhetetlen feltétele van a munkaszerződésnek: 1. Munka teljesítése valamely ellenszolgáltatással szemben. 2. Alárendeltségi viszony a munkát teljesítő és fizető fél között. Miután a felek között létrejött szerződés anyagszállításra vonatkozott, az anyag leszállítása pedig csak mellékkötelezettségnek volt tekinthető, — az ítélőtábla az alsóbírósa ítéletének megváltoztatásával helyt adott a pergátli kifogásnak s a munkabírósa előtt indult pert megszüntette.

(Cluji ítélőtábla No. C. II. 294/937.)

Új asztalos és fémipari szövetkezet.

Clujana hév alatt megalakult cluji asztalos és fémipari szövetkezet július 7-én bejegyzést nyert a helyi járásbírósa. Igazgatósági tagok: Kolozsi Pál asztalos, Bugariu Iosif szerező, Mocan Grigore asztalos, Kőműves Samuél asztalos, Moldovan Alexandru asztalos. Cenzorok: Pop V. Vasile, a Zorile szöv. központi főkönyvelője, Ungurean, a Solidaritatea Românească főkönyvelője és Lőrincz Andrei mechanikus.

SZEKELY TÖRTÉNET.

Aron gazda az országúton rettentő háromkodások közepette püföli lovát, amely nem akar elindulni. Arra jön az Imets Béni és megkérdi:

— Hát Aron gazda, mit mérgelődik azzal a lóval?

— Hogyne mérgelődnék, mikor nem akar egy tapodtat mozdulni — mondja dühösen a gazda és ugra ráhuz egyet a lóra.

— Nem úgy kell azt, Aron gazda, többet ésszel, mint erővel. Van-e kendnél egy jó erős paprika?

— Van hát!

— No adja csak ide. Mindjárt elindul az a ló.

Béni szétvágja a paprikát és bedugja a felét a lófüllébe, mire az egy irtóztatást nyert, egyet-kettőt ágaskodik és egyszer csak szekerestől együtt olyan vészettül elrohan, hogy a két góbé már csak a rettentő porfelhőt látja, ami nyomában felviharsott.

Aron gazda, amint felocsúdik, megvakarja a fejébubját, aztán Bénihez fordul:

— No ezt aztán alaposan elindította, de most dugja a másik felét az én fülembe, hadd érem utol.

Bélyegzők,

ipari stancák,
vésőse, préselési
munkák:
CSAKY VESNÖK
Str. Brătianu 9.

ISKOLABAN.

Tanító: Na, Pista, sorold el a négy világtájat.

Pista: Nyugat, kelet dél...

Tanító: Na és mi jön dél után?

Pista: Délután a házitanyitóm jön.

CSUTAK UR ÉRTI A DOLGAT.

Csutak ur szabadalmazott kézi ondulólélekűlékekkel ügyködösködik. A készülékkel minden hölgy házilag a legpompásabban ondulált frizurát állíthatja elő alig másfél óra alatt.

A gyár, amelyik az ondulólélekűléket előállítja, ötven ügynököt foglalkoztat a pesti piacon, de valamennyi között Csutak ur a legügyesebb.

Más ügynök gyakran még három készüléket se ad el naponta, Csutak ur ötvenet is elad. A gyáros egyik nap megkérdezte tőle:

— Mondja, Csutak ur, hogy csinálja maga ezt?

Csutak ur hamiskásan hungorgatott a szemével:

— Tetszik tudni, ezeket a készülékeket csak hölgyek veszik.

— Ezt tudom. No és?

— És ha becsengetek valahová és a háziasszony nyit ajtót, akkor, tekintet nélkül a hölgy korára, így szólok hozzá: „Kérem szépen a kedves mamával szeretnék beszélni!”

Pénzügyminiszeri utasítások a módosított adótörvény alkalmazására

Adómentes amortizáció kedvezményét csak iparvállalatok élvezhetik

Kereskedelmi vállalatok csak ipari jellegű investícióikat amortizálhatják adómentesen — A módosított törvény megengedi az egyéb költségek levonását az adóalapból — Részletes utasítások a fizetési adó és a suprakvóta adó kiszámítására.

Az 1938. április 1-én megjelent rendelet törvény, amint ismeretes, lényeges módosításokat eszközölt az érvényben levő egyenesadótörvényen. A módosító törvény alkalmazására a pénzügyminisztérium egyenes adóigazgatósága a pénzügyigazgatóságoknak utasításokat adott ki, amelyek közül a fontosabbakat alább ismertetjük:

A külföldi cégek romániai képviselőinek megadóztatása.

Külföldi cégeknek Romániában székhelyeik vagy valamely affiliált vállalatok útján elért jövedelmei adókötelesek. Üzemi székhely alatt értendők a tulajdonképpeni székhelyen és üzemen kívül a fiókok, gyártási helyek, műhelyek, eladási és bevásárlási irodák, raktárak, valamint azok, amelyek kereskedelmi berendezés jellegűek. Adókötelesek a külföldi vállalatok romániai képviselői is. Valamely képviselő létezését vagy szerződés igazolja, vagy pedig annak megállapítása, hogy a képviselőnek jogában áll az általa képviselt vállalat nevében üzleteket lebonyolítani, vagy pedig állandó jelleggel tevékenységet folytat az illető külföldi cég javára.

A külföldi vállalatok képviselői kötelesek minden évben január hónap folyamán a szokásos adóbevallással egyidejűleg eredetiben vagy hitelesített másolatban és román fordításban a következő iratokat is betérjeszteni:

1. A képviselői szerződés vagy az erre vonatkozó megbízólevél;
2. A képviselt külföldi cégek felsorolása, megjelölve a képviselő kezdetének időpontját.
3. Az állammal vagy magánfelekkel kötött szerződésekről részletes kimutatás;
4. A külföldi cégek által belföldön élvezett jövedelem, amelyet a képviselő útján ér el;
5. A helyiség lakbérértéke.

Ha valamely külföldi vállalat vitássá teszi, hogy Romániában képviselője van, ebben az esetben az adóközegek állapítják meg a képviselő fennállását, olyképpen, hogy meggyőződnek arról, hogy a külföldi cég nevében üzletek lebonyolítására kinek van törvényes felhatalmazása. A külföldi képviselők adóját az évi speciális adókievétel bizottságok állapítják meg. Az adókievétel alkalmával tekintetbe kell venni a képviselő által elért forgalmat. A forgalom összegének kiszámításánál figyelembe veendő a külföldi cég által közvetlenül eszközölt számlázások is. A külföldi cégek képviselőinek megadóztatása könyvek és mérleg alapján nem eszközölhető. Minden egyes adókievételnél az adót ama rentabilitási koefficiens alapján kell kivetni, amelyet a központi adóügyi bizottság megállapít. A minimális adóra vonatkozó rendelkezések a külföldi vállalatok képviselőivel szemben nem alkalmazhatók. Az adóügyi közegeknek az adókievétel megkezdése előtt adatokat kell gyűjteni a külföldi képviselőkről a Központi Árlejtési Hivataltól, a Külkereskedelmi Szabályozó Igazgatóságtól, a Banca Națională, a vámhivataloktól, az importőr vállalatoktól, továbbá a bankoktól. A jogerőssé vált adó befizetéséért úgy a képviselő, mint a külföldi cég szolidárisan felelős.

A módosító törvény rendelkezései szerint, mindazok, akik külföldre valamely jövedelmet fizetnek ki, kötelesek levonni és befizetni a megfelelő adót.

Házadó

Ha a házadókivetési periódus alatt a beépített ingatlan adókievétel feltételeiben válto-

zás áll elő, a lakbérérték és az adó is módosítható. A változás előállhat bérbe nem adott ingatlanoknál, bérbeadás, vagy pedig az ingatlan jövedelmének 25 százalékos változása esetén. Ebben az esetben az adó nem a következő év április elsejétől, hanem az adókievétel év folyamán is módosítható.

Az ingatlan lebontása után fennmaradó telek, mint telek adózandó meg, addig, amíg az új épület elkészül. Ebben az esetben törölni kell az ingatlan lebontásától kezdődőleg az adót, ki kell vetni a telek adóját, amely érvényben marad addig, amíg az új ház felépül.

Az esetben ha a háztulajdonos vállalja a központi fűtés, a villanyvilágítás, a vízszolgáltatás

A jövőben a patenta fixa alá eső kereskedők és iparosok adóköteles jövedelmét az előző év forgalma alapján kell megállapítani a központi adóügyi bizottság által megállapított rentabilitási hányados alkalmazása mellett. A rentabilitási hányadosok tartalmazni fogják az összes levonásokat is, amelyek figyelembe veendő az adó kievetése alkalmával, úgy, hogy a jövőben az adóköteles jövedelem megállapítása a rentabilitási hányados egyszerű alkalmazása útján történik és más levonások nem eszközölhetők.

A forgalmat a vállalat saját könyveiből kell megállapítani. Ha ez így nem eszközölhető, abban az esetben ugyanolyan nagyságú vállalat történt összehasonlítás alapján eszközölendő az adókievetés. A patenta fixa szerint történő adókievetés nemcsak az adóbevallás útján, hanem hivatalból elrendelt vizsgálat útján is eszközölhető.

A patenta fixa tabellában szereplő adók csak az állami adót képviselik, úgy, hogy az adicionális adókat külön kell kiszámítani az adótörvény rendelkezéseinek megfelelően. A patenta fixa szerint adózó kereskedők és iparosok mentesek a komplementáris adó alól. A supracola adó kiszámításánál azonban alapul kell venni az egyes osztályok adóját, amely 10-zel megszorozandó.

Az adómentes amortizáció kedvezményét csak iparvállalatok élvezhetik. A kereskedelmi vállalatok csak ipari jellegű investíciókat amortizálhatnak adómentesen. Az adómentes amortizáció kedvezményében részesülő vállalatok kötelesek leltárkönyvet vezetni, úgy, hogy minden vagyontárgynál feltüntetendő az eredeti vásárlási érték és az évenként eszközölt amortizáció.

A módosított törvény megengedi az egyéb költségek vagy általános költségek levonását az adóalapból. A levonás azonban csak akkor eszközölhető, ha ezek a költségek olyan természetűek, hogy szoros kapcsolatban állanak az adóköteles jövedelem elérésével. Ilyen költségek közé tartoznak a karbantartási költségek, a vállalat ingatlanainak biztosítási díjai, a vállalat ingatlanait biztosító alap dotálása, az év folyamán vásárolt kéziszerszámok ellenértéke. Nem vonhatók le azonban az olyan vállalati tulajdonú képező ingatlanok karbantartási és biztosítási költségei, amelyek házadó alá esnek, tekintve, hogy ilyen ingatlanoknál már 20 százalékos levonás történt. Nem vonhatók le az olyan költségek, amelyeknek célja a berendezéseknek többletértékét biztosítani, nem vonhatók le a vállalat tulajdonosának személyi költségei, a vállalat polgári ügyleteiből származó ve-

ratás vagy más hasonló szolgáltatást, az eddig érvényben volt 20 százalékos adónövelési kvóta 30 százalékra emelhető. Harminc százaléknál nagyobb növelése az adónak nem eszközölhető még akkor sem, ha a lakóknak adott ilyen kedvezmény meghaladja a lakbérérték 30 százalékát.

Tőkekamatadó

A privilégizált vagy nyílt követelések után járó feltételezett kamatok esedékessége a következőképpen állapítható meg: Az év folyamán a számla lezárásakor, vagy ha számlalezárás nincs, a mérleg lezárásakor. Ha a vállalat nem készít mérleget, az esedékesség a naptári év végére esik. Ha a polgári követelésekre vonatkozó okiratban bizonyos időpontokat állapítottak meg, amidőn a fizetések eszközölendők a tőkekamatadó ekkor válik esedékessé. Az adó kiszámításánál nem vehető tekintetbe, hogy az esedékességkor kamatok vagy tőkét inkasszáltak. A fiskus a tőkekamatadót az esedékességtől számított három napon belül állapítja meg, kihágási jegyzőkönyv felvétele nélkül. A fiskus szerveinek előbb meg kell állapítani, hogy polgári vagy kereskedelmi követelésről van-e szó. Figyelembe veendő, hogy a tőkekamatadó alól csak a kereskedők és iparosok által inkasszált kamatok mentesek, ha ezek a kamatok áruadásból vagy bármilyen más kereskedelmi ügyletből származnak, amelyekkel kapcsolatban a jövedelmi adót fizetik.

Vállalati adó

szteség, vagyis az olyan veszteség, amely a vállalat üzletkörével nem áll kapcsolatban.

Az esetben, ha bármilyen tartalékot vagy átvittelezett nyereséget bármilyen formában szétosztatnak a részvényeseknek, ez a nyereség, illetőleg tartalék megadóztatandó, úgy a tőkekamatadóval, mint az adótörvény 30. cikkében szereplő vállalati adóval. A vállalati adóval való megterhelés esetén levonandó azonban a már megadóztatott rész.

Valamely vállalat működésének első évében az adó becslés útján, összehasonlítással állapítható meg.

Azok a kereskedők és iparosok, akik az érvényben levő kereskedelmi törvények szerint könyveket vezetni kötelesek, továbbá azok a kisiparosok, akik nem teljesítik a forgalmadó törvény 9. cikkének feltételeit, kötelesek naponként bevezetni üzletkötekeit könyvbe. A törvény által megengedett maximális késés három nap. A kisiparosok és kisiparosok nem kötelesek évenként mérleget készíteni, mert elegendő a könyvekkel igazolható évi forgalom megállapítása.

A vállalatok könyvei és iratai csak legalább két adótisztviselő jelenlétében vizsgálhatók felül. Minden vizsgálat alkalmával két példányban jegyzőkönyvet kell készíteni.

A kereskedelmi könyveket román nyelven kell vezetni. Ha azonban vannak vállalatok, amelyek könyveiket modern európai nyelveken vezetik, úgy az adókievétést becslés útján kell eszközölni, ami nem jelenti azt, hogy kétszeres adót kell fizetniük.

Fizetési adó

A pénzügyminisztérium utasításai külön írtaknak a tisztviselők fizetési és külön a munkások fizetési adójáról.

A tisztviselők fizetési adója úgy számítandó ki, hogy a bruttó összegből levonandó a 10 százalékig terjedő biztosítás vagy nyugdíjilleték és a fennmaradó összeg után kalkulálendő a fizetési adó. Ha a vállalat fizeti a tisztviselő adóját, úgy a fizetési adó úgy számítandó ki, hogy a ténylegesen kézhezkapott fizetéshez hozzáadandó a vállalat által fizetett adó.

A munkások fizetési adója a következőképpen számítandó ki:

Először kiszámítandó a teljes fizetés a ténylegesen kidolgozott időre, az összes járulékokkal együtt, azután levonandó: 1. a bruttó jövedelem 10 százalékáig terjedhető biztosítási és nyugdíj járulék, 2. havonként 1000 lei, hetenként 250 lei, naponként 50 lei, óránként 6.25 lei. Levonandó továbbá mindama fizetés, amelyet ha-

vonként 20 napon vagy 160 órán, hetenként öt napon vagy 40 órán, vagy naponként 8 órán tul dolgozott munkáért kapott a munkás.

Például, ha egy munkás órábára 20 lei és 4 hetet dolgozik (heti 6 napot, összesen 240 órát) ebben az esetben a bruttó fizetés 4800 lei, amelyből levonandó, először a betegségélyző és nyugdíjbiztosítási járulék, összesen 78 lei, az 1000 lei adómentes rész, továbbá a 160 órán felül dolgozott munkaidő után járó fizetés, vagyis 1600 lei, úgy hogy az adó 2122, vagyis 2130 lei után fizetendő.

A kisiparosok adója

Kisiparosoknak (meseriási) tekintendők azok és a patenta fixa szerint adóznak, akik megfelelnek az alábbi feltételeknek:

1. A munkaadó a munkakamara tagja.
2. Mesterkönyvvel vagy iparengedéllyel rendelkezik és egyedül vezeti üzemet.
3. Nem használ nagyobb energiát mint öt lóerő.
4. Nem foglalkoztat 7 munkánál többet. Ebbe a számba nem számítandók be a szerződéses tanoncok.
5. Külső munkát nem ad munkásoknak.
6. Nem értékesíti termékeit a műhelyen kívül.

A supracota adó

Supracota adó alá esnek azok, akiknek évi adóköteles jövedelme eléri a 10 ezer leit. A supracota adó kulcsai változatlanok maradtak.

A tőkekamatadó supracota kulcsa egységesen 5 százalék és a bruttó kamatjövedelem után számítandó, amelyből levonandók az elemi adók. Ez a supracota adó az elemi adókkal egyidejűleg fizetendő.

A fizetések supracota adója az elemi adóköteles jövedelemből levont adók után fennmaradó összeg szerint számítandó, viszonyítva az egy évi összeghez. Így például, ha valamely tisztviselő havi jövedelme 40.000 lei, az adóköteles jövedelem 36 ezer lei, amely után 3988 lei adót fizet, úgy a supracota adó az utóbbi összegnek a 36.000 leiből való levonása után fennmaradó összeg szerint számítandó ki, vagyis 32.012 lei megszorozandó 12-vel, az így nyert összeg szerint a supracota táblázatnak megfelelően állapítandó meg az ezévi supracotaadó, amely elosztandó 12-vel és az így kapott összeg fizetendő aztán, mint havi supracota adó.

A munkások supracota adója szintén úgy számítandó ki, hogy az elemi adó alá eső jövedelemből levonandó az elemi adó és a fennmaradt rész után kalkulálendő a supracota adó.

A nemzetvédelmi adó

A módosító törvény bevezeti, amint ismeretes, a két százalékos nemzetvédelmi pótdadót. A két százalékos adó alkalmazandó minden elemi vagy komplementáris jövedelemre, amelyet az adótörvény felsorolt. A két százalékos pótdadó nem alkalmazandó azonban a taxa statistica és a rendkívüli nemzetvédelmi adó alá eső jövedelmek után sem, hanem csak az adótörvényben megjelölt elemi jövedelmek után.

A vállalati adónál az adiciónális kvóták a komplementárisadó alá eső jövedelem után számítandók ki. Ha valamely vállalat, bármilyen okból, nem esik komplementáris adó alá, akkor az adiciónális adók az elemi adó alá eső jövedelem szerint állapítandók meg. Az 1938-39. pénzügyi évben, amidőn az adókat átvittelezték, az 1937-38. évi helyzet marad érvényben.

Az adóügyi hatóságokhoz intézett beadványok 8 leies, a felebbezési hatóságokhoz benyújtott kérések pedig 27 leies bélyegilleték alá esnek. Ez utóbbi bélyegilletéken (27 leies) kívül még, adófelebbezések esetén, 0.60 százalékos proporcionális adó is fizetendő, amely az államot illető adórész után számítandó. Abban az esetben ha a felebbezés összege nem haladja meg az 5000 leit, úgy a 0.60 százalékos proporcionális adó nem fizetendő. Fizetendő természetesen az aviatikai bélyegilletékek is.

Azok a kereskedők és iparosok, akik nem vezetnek kereskedelmi könyveket, az illető pénzügyi év adója kétszeresének megfelelő pénzbüntetéssel sújtattak. Ez a pénzbüntetés a pénzügyi évben csak egyszer alkalmazható.

A jogerőre nem emelkedett pénzbüntetések, adóügyi kihágásokban, a pénzügyminisztérium által csökkenthetők. A csökkentés azonban nem lehet nagyobb mint 75 százalék. Ha minden törvényes alap nélkül vetettek ki pénzbüntetést az adóközegek, úgy azokat teljesen megszüntetheti a pénzügyminisztérium, a vétkesnek talált tisztviselőt pedig fegyelmi uton megbüntetik.

A bucurestii tábla elvi döntései az adótörvény alkalmazására

A Bucurestii tábla az adótörvények alkalmazása ügyében újabban a következő fontosabb döntéseket hozta:

Az a részvénytársaság, amely csak cégét és alapszabályainak egyes pontjait módosította, amit a kereskedelmi törvénykönyv 96. cikke megenged, nem tekinthető új részvénytársaságnak.

Az adókövető vagy adófelebbezési bizottságnak indokolnia kell, hogy miért mellőzte az adó megállapítása alkalmával a mérleget és miért állapította meg becslés útján az adót.

Adókövetés egyszerű becslés útján nem eszközölhető, hanem csak ugyanolyan kategóriájú és fontosságú céggel történt összehasonlítás útján. (Bucurestii tábla V. szekciójának 140-1937 sz. döntése).

Kiskereskedők, akik patenta fixa szerint adóznak, nem kötelesek könyveket vezetni és az ilyen kereskedelmi könyvek bemutatásának elmulasztása nem tekinthető kihágásnak a nemzeti aviatikai alap törvényével szemben. (Bucurestii tábla V. szekciójának 9-1938. sz. döntése).

A patenta fixa alapján történt adókövetések három évig érvényesek és azok az évi adókövető bizottságok által nem változtathatók meg még akkor sem, ha a három év alatt a kereskedő vagy az iparos kereskedői székhelyét ugyanabban a városban más utcába helyezte át. (Bucurestii tábla VI. szekciójának 45-1938. sz. döntése).

A hatezer leinél magasabb fizetésű tisztviselők nem kötelező tagjai a Munkásbiztosító Pénztárnak

A Központi Munkásbiztosító Pénztár legújabb rendelete szerint a 6000 leinél magasabb fizetésű tisztviselők biztosítása nem kötelező még akkor sem, ha régebben munkásbiztosító tagok voltak. Ez a rendelkezés nem vonatkozik a munkásokra.

Amint értesülünk, egyes kerületi pénztárak a rendelet ellenére a 6000 leinél magasabb fizetésű tisztviselők után is követelik a munkásbiztosítási járulékokat és a Semmitőszék döntéseire hivatkozva kéri a Központi Munkásbiztosítótól a fenti rendelkezés visszavonását.

ASSZONYOK.

Önagysága kétségbeesett arccal, hirtetlhalványan tér haza és valósággal beleroskad a fotelbe.

— Mi van veled? — kérdi tőle a férje.

— Borzasztó — mondja az asszony.

— Na mégis, mi az?

— Hát képzeld, taládkostam ma a Kovácsnéval.

— Etellel? Mit csinál a kedves Etel?

— Ép azt akarom elmondani. Nagyon megörültünk egymásnak, együtt elmentünk a szabónőhöz, a kalaposnőhöz, aztán beültünk a cukrászdába, egy óra hosszat kitracsoltuk magunkat.

— Na, ez mind szép, mi ebben a borzasztó?

— Hát kérlek, mikor elváltunk, meghívott bennünket vacsorára és én megígértem, hogy a jövő héten elmegyünk.

— Na, még az se olyan borzasztó.

— Igen, igen, kérlek, de most, hogy a liftet feljöttem, jutott eszembe, hogy én a Kovácsnéval haragban vagyok.

Kárpitos munkák
olcsón és szépen készülnék.
PAPP SÁNDOR
kárpitos tisztemben ARAD, Str. Consistorialni
11. sz. — Telefon: 2658.

Cluj-kolozsvári hírek

A cluji faipari munkaadók a múlt évben megkötött kollektív szerződés alapján, mely a közszükségleti cikkek drágulása esetén a fizetések arányos emelését írja elő, 5 százalékos béremelést adtak munkásaiknak.

A cluji Szerelőiparosok Szakosztálya legutóbb tartott ülésén többek között elhatározta, hogy mozgalmat indít, hogy vásárlásaiknál a kereskedőknél megfelelő kedvezményeket kapjanak; hogy a szindikátus tagjai vállalkozásaiknál ne lámpahelyenként, hanem folyóméterenként tegyenek ajánlatot, végül pedig, hogy felkérjük az építőiparosokat, hogy szereléseket ne vállaljanak, de ha mégis vállalnának, azt csak a szindikátus tagjaival hajtsák végre. Kimondották egyhangulag, azt is, hogy visszautasítják a megrendelő által anyaggal együtt adott munkát.

A cluji borbélyiparosoknak a munkásokkal kötött új kollektív szerződését, amely a szakmai munkások bérét 5 százalékkal emelte, a munkügyi inspektor már láttamozta. A szerződés ez év december 31-ig marad érvényben.

CIRCULU VICIOSUS.

Alexandre Dumas, a nagysejű francia regényíró, miként az ismeretes, mulatt apától származott. Valaki bosszantani akarta őt és megkérdezte:

— Igaz-e, uram, hogy az ön apja egy mulatt volt?

— Igaz.

— Eszerint akkor az ön nagyapja...

— Eltáldta, egy néger volt.

— Na és akkor az ősapja, ha szabad kérdeznem?

— Az ősapám egy majom volt. Az én családfám ott kezdődik, ahol az őné jelenleg tart.

Egységes gazdasági törvénykönyv készül

Az Hiteles tényezők Románia gazdasági életét új alapokra fektetik. A gazdasági élet fejlesztését szolgáló terv előkészítésével a kormány a legfelső gazdasági tanácsot bízta meg, melynek elnöke Argetoianu I. C. és tagjai a romániai gazdasági élet legelőkelőbb képviselői. A gazdasági tanács ebben az ügyben már több ülést tartott. A felmerült és sürgős megvalósításra váró eszmék egyik legfontosabbja az egységes gazdasági törvénykönyv elkészítése. Ezen törvénykönyv összefoglalná az összes gazdasági jellegű törvényeket.

Eddig minden gazdasági jellegű minisztérium a hatáskörébe tartozó kérdéseket külön-külön törvény útján rendezte. Így történt, hogy a mezőgazdasági fejlesztésre szolgáló törvény belemegy a kereskedelmi vállalatok életébe, az egészségügyi törvény szintén gazdasági jellegű rendelkezések egész sorát tartalmazza és a sok

törvény rendelkezései sokszor ellentmondanak egymásnak.

Az új egységes gazdasági törvénykönyv megszüntetné ezt a helyzetet. A gazdasági törvénykönyv már az ősz folyamán megvalósul.

Teljesse vált a Bergmann-csökartell.

Ismeretes, hogy a belföldi Bergmann-csőgyárak a Banca de Control égisze alatt már évek óta kartellben dolgoznak. Mintegy két évvel ezelőtt a Vulcovici-bádogárugár: a bucurestii Uzinele Române is felállított Bergmann-csőosztályt és nem lépett be a kartellbe. Az építkezések csökkenése azonban arra indította most ezt a gyárat, hogy csatlakozzék a kartellhez, amely ilyenformán teljesse vált, mert újabb Bergmann-csőgyár létesítésére nem adnak ki engedélyt. A létező gyárak termelőképessége messze meghaladja a belföldi piac legmaximálisabb felvevőképességét is.

El kell készíteni a forgalmi adó alá eső vállalatok technikai lapjait

Több vállalatnál az adóügyi ellenőrző közegek „fisa technică” bemutatását követelték. Ennek a fisa technică-nak az összeállítását és vezetését a pénzügyminisztérium, 1936 december 30-án 326.911. sz. alatt kelt intézkedésével rendelte el — 1936 december 31-ikétől kezdődőleg. A lapnak a termelés félévenkénti (december 31-iki és június 30-i) eredményét kell feltüntetnie a következő adatok szerint:

1. A gépek száma és löereje, külön: a) a nyersanyagokat előkészítő gépek és b) a kész termékeket gyártó gépek.
2. A gyártmányok megnevezése.
3. A vállalat óránkénti termelése kg.-okban.
4. Az év folyamán tényleg dolgozott órák száma (első ízben 1936 január 1-től december 31-ig.)
5. A munkásoknak bérlisták alapján fizetett munkabérek összege (első ízben 1936 évben.)
6. Az év folyamán elfogyasztott fűtőanyag.

7. A gyártás folyamán mutakozó nyersanyagveszteség — százalékokban.

8. A gyártás folyamán a készgyártmány előállítása végett hozzáadandó különféle mellékanyagok mennyisége — százalékokban.

A fenti adatok összehasonlítása alapján (technikai ellenőrzés) gondolják az ellenőrző közegek a Registru specialban bevezetett adatok realitását hozzávetőleg megállapítani.

Egészsége megmarad, mert fogyókúra nélkül is karcsu és modern alakú lehet gyorsan és könnyen, ha

rendbe hozatja elhanyagolt termetét és modern, higiénikus szabású formafűzőt, princesst, strandfűzőt, melltartót rendel

M. Ecsedi Teréz

fűzőspeciálistánál Arad, Str. Eminescu 31. sz.

Utasítások az alkalmazottak adójának kiszámítására

A pénzügyminisztérium a múlt héten új utasításokat küldött a pénzügyigazgatóságoknak az alkalmazottak adójának kiszámítására. Ezek szerint a betegsegélyzőpénztár részére levont tételek után nem fizetendő adó, viszont a tüdőbetegalap részére eszközölt levoná-

sok adókötelesek. Az utadót azon összeg után kell számítani, mely az állami adó fizetésének alapját képezi. Amennyiben az adót nem vonják le az alkalmazott fizetéséből, hanem azt a munkaadó sajátjából fizeti, úgy az adóalapot nem a kifizetett összeg, hanem annak az adókkal és levonásokkal fokozott összege képezi. Ez után kell tehát az adót fizetni. A pénzügyminisztérium a pénzügyigazgatóságoknak táblázatot bocsát rendelkezésére, amelyből kitetszik, hogy a nettójövedelemnek milyen adóköteles bruttójövedelem felel meg.

Gépauszurozást, plisszírozást, tamburírozást, gombáthuzást, monogram- és fehérneműhímzést a legszebben készít **TÓTH ERZSI** Str. Eminescu 15.

Értekezletet tartottak a Kisiparos Parlament ügyében

— Augusztus végén újabb gyűlésre kerül sor —

Vasárnap délelőtt a Sighişoara-segesvári Csillag szálló nagytermében ült össze a Kisiparos Parlament országos előkészítő bizottsága.

Az értekezletet román és magyar nyelven Csillag Andor dr. nyitotta meg. Ismertette a kisiparosság széttagozottságát a beszámolt arról a törekvésekről, mely az iparosság új országos tömörítését tűzte ki célul az iparostömegek elé. Ez a törekvés nem akar sok meglévő szervezet mellé új egyesülést állítani, hanem a meglévő közületek parlamentáris tanácskozássát és demokratikus összefogását hirdeti az iparosoztály szükségleteinek védelmére. A megnyitás után megválasztották az előkészítő értekezlet elnökségét. Rusu Vasile, a bucuresti Sft. Spiridon országos cipész és csizmadiaszövetség elnöke, Bustya Béla, a Tg.-Mureş-marosvásárhelyi Magyar Iparos Egyesület elnöke és Illés Dániel, a Kisiparos Liga Oradea-nagyvárad kiküldöttje személyében.

A Sighişoara-segesvári tanácskozáson egységes állásfoglalás és közös munkaterv született. A román és magyar felszólalók megegyeztek abban, hogy a mai szervezeti viszonyok mellett a kisiparosság szélesebb tömegei szervezettlenek maradnak, az egység hiánya következtében pedig hiányzik az ország életében az eredményes kisiparos-képviselő. Laczkovits Albert szerint a Kisiparos Parlament nem csoportok, vagy személyek ellen, hanem a szervezetlenség és nyomor ellen irányul. Coros Petre a politika kikapcsolását követelte a kisiparos mozgalmakból. Schwartz József bejelentette, hogy az Oradea-nagyvárad iparosság a Kisiparos Liga égisze alatt példásan szervezett életet él, de bármikor hajlandó magát a kisiparosság országos határozatainak alávetni az egység érdekében.

Az értekezlet végleges döntést hozott a Kisiparos

Parlament ügyében az ország számos kisiparos szervezetének tanácskozása augusztus hó 28-29-én lesz ugyancsak Sighişoara-Segesváron. A nemzetek közti megértés példáját szolgáltatták a román kiküldöttek, akik kijelentették, hogy Bucureştiből és a Regát városából azért jönnek el Sighişoara-Segesvárra, mert itt a kisebbségi iparosok is zavartalanul használhatják nyelvüket és így a Kisiparos Parlament valóban átlelheti az ország minden kézművesét.

Megállapodás történt az augusztusi nagygyűlés előadói kérdésében is. A kidolgozott munkaterv a következő kérdéseket öleli fel: 1. A kisiparosság helyzete, 2. A kisiparostörvény és alkalmazása, 3. Ipari hitel, 4. Az iparosifjúság nevelése, 5. Kézműveskamara és szövetségek, 6. A betegsegélyző és a kisiparosság, 7. Az iparosság sérelmei. Minden kérdésnek román és magyar előadója van.

Megjelent a faanyagok forgalmát szabályozó rendelet törvény végrehajtási utasítása

A Mon. Of. megjelent a faanyagok forgalmának ellenőrzéséről szóló rendelet törvény végrehajtási utasítása. A vágatási engedélyek kiadása az erdészeti hivataloknál (ocolul silvic) történik és a faanyagok szállításához szállítási igazolvány, nyugta, vagy eladási jegyzék szükséges. Külön intézkedik a végrehajtási utasítás a karácsonyfa kivétel, a faárak márkázása, a fűrészáru gyárak kötelezettségeinek szabályozásáról, valamint a vonatkozó rendelet törvény valamennyi pontjának végrehajtásáról.

Vasile Tamasdan az aradi kereskedelmi és iparkamara kormánybiztosa

A kereskedelmi és iparkamarák mellé kormánybiztosokat rendelnek ki. A Monitorul Oficial 162. számában megjelent a nemzetgazdasági minisztérium határozata, amellyel úgy intézkedik, hogy a kamarai székhelyeken működő jegybank-fiókok vezetői hivatalból kormánybiztosokként működnek a jövőben a kereskedelmi és iparkamarák mellett, egyben pedig az illetéket felmenti a kamarák vezetőségében eddig elfoglalt tisztségtől. Teljes névsort közöl a hivatalos lap a kereskedelmi és iparkamarai kormánybiztosokról. Aradon Vasile Tamasdan, a Banca Nationala itteni fiókjának igazgatója tölti be ezt a tisztséget.

Országos borbélykongresszust tartanak Bucureştiben

A borbély- és fodrásziparosok bucurestii szindikátusa augusztus három utolsó napjára kongresszusra hívta egybe az ország összes szakmabeli iparosait. A kongresszus napirendjébe e hó végén küldik meg az összes szakmai szervezeteknek.

Az oradeai borkereskedők is csatlakoztak a gumicipő-ellenes mozgalomhoz.

Az oradeai cipésziparosok szindikátusának gyűlésén, melynek egyik tárgya a gumicipők elleni akció volt, a borkereskedők is csatlakoztak a gumicipők forgalombahozatala ellen indított mozgalomhoz.

Közös vállalati szabályzatot készít a cluji szerelőiparosok szindikátusa.

A Kisiparosok Országos Szövetsége cluji fiókjának keretében működő szerelőiparosok szindikátusa Bugariu Iosif elnöke alatt tartott legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a tervezések és árajánlatok egységesítésének lehetősége érdekében közös vállalati szabályzatot fog készíteni.

GYÖNGÉD VÖ.

Szegény Mazsolánának ismét súlyos kifogásai vannak csirkefogó férje viselkedése ellen.

A napokban történt, — mondja elszomorodottan barátnői meghitt társaságában, — hogy vacsora után mindketten olvasni kezdtünk: én egy újságot, a férjem pedig egy vicclapot. Egyszerre csak a férjem földhözcsapta a vicclapot, öklével az asztalra ütött és felháborodva így szólt:

— Undorító, hogy ezek a vicclapok folyton ezekkel az ostoba, szellemtelen anyós viccekkel jönnek!

— Félix, — mondtam felcsillanó szemekkel — neked kifogásod van az anyós viccek ellen?

— De mennyire — harsogta a férjem — és ezért többé nem is veszek vicclapot a kezemből!

— Félix, édes, — rebegtem könnyes szemekkel — te mennyire igazságszerető, ha az anyósokat bántják?

— Egy frászt igazságszerető — felelte erre az a csibész — de bosszant, hogy az ember lehetőleg nem gondol arra, hogy anyósa is van, erre jönnek a vicclapok és eszébejuttatják...

Minimális nyereséget mutat ki az Arad-Chitila Cukorgyár

Az Arad-Chitila Fabricii si Rafinariii de Zahar din Romania S. A. Bucuresti, 1938 március 31-én lezárt mérlegében 134.937.000 lei részvénytőke és 1.996.500 lei tartalékalap mellett, 104.793 lei tiszta nyereséget mutat ki. A vállalat befektetéseinek értéke 402.724.955 lei, amelyvel szemben 161 millió 563.767 leies amortizációs tartalék áll, vagyis a vállalat befektetéseinek oca. 40 százalékát amortizálta.

Változatlanok maradnak az ipari szeszgyárak termelési kvótái.

Az ipariszesz- és gabonaszesz-gyárak között megállapodás jött létre, hogy a következő termelési kampányra is fenntartják a jelenlegi termelési kvótákat. Ezidőszakra a felosztás szerint a termelés 67 százalékát az ipari szeszgyárak, 33 százalékát pedig a mezőgazdasági szeszgyárak bonyolítják le. A határozatot emlékirat formájában hozzák a jövedék-vezérigazgatóság tudomására.

A Timişoara-temesvári városi mérnöki hivatal kimutatása az építési engedélyekről és az új építkezésekről

A Timişoara-temesvári városi mérnöki hivatal jelentést készített és azt megküldötte Moldreanu Rodrig tábornok, főpolgármesternek. A kimutatás szerint a mérnöki hivatal ez év április elseje és június huszadika között 125 házépítési engedélyt, 52 átalakítási, 58 javítási, 46 kert és sírboltépítési, 13 házlebontási engedélyt adott ki és 50 esetben szabott ki büntetéseket.

Az építési tervek között szerepel a betegsegélyező pénztárnál szemben levő elemi iskola építésének költségvetése. A második kerületi erődökben létesítendő harangtorony terveit és költségvetését elkészítették és átadták a lelkes hívatálnak. A mérnöki hivatal ellenőrzi a légi kikötő folytatolagos építését, tanulmányozza az Apolló-mozi átalakítási terveit, a második kerületben létesítendő népfürdő terveit. A főpályaudvar előtt levő városi várnáz építését befejezték. Ugyancsak elkészítették azokat a

terveket is, amelyek szerint a Kunztelepen egy épületet iskolává és kápolnává alakítottak át. Ezenkívül elkészítették Timişoara város építkezési terveit az egyes zónák szerint és az első kerületi közlekedési tervet, valamint az ezzel kapcsolatos munkálatok tervét.

A mérnöki hivatal a következő középületek javításának terveit és költségvetését készítette el: városi adóhivatal, inasotthon, fogászati ambulárium, tizenkét óvoda, tizenhét elemi iskola, a kulturpalota, ötvenegy városi épület, gyermekek napközi otthona, városi vágóhid, a Doja-utcai leánygimnázium.

A következő középületek javításának költségvetését most tanulmányozza a mérnöki hivatal: váresháza, színház, aggok otthona, állami kórház, Epure-utcai tanoncotthon, három tűzoltóaktanya, zenekonzervatórium, diktatóriális épület.

A kormány akciója a drágaság letörésére

A posztógyárak árszabályozását hajtanak végre.

Amint ismeretes, a kormány erélyes kézzel látott hozzá a drágulás letöréséhez. Ugy az ipari cikkeket, mint a mezőgazdasági termékek árait a hatóságok a polgárság képviselőinek bevonásával szigorúan ellenőrzik. Az irányelv az, hogy a bármilyen áruval üzőt spekulációt a kormány letörje.

Az elmúlt héten úgy a fővárosban, mint a vidéken a hatóságok megállapították az elsőrendű közszükségleti cikkek árait. Az ugynevezett napi piaci árak megállapítása szempontjából a most bevezetett rendszer csak akkor lesz eredményes, ha az ármegállapító bizottságok állandóan kontaktusban lesznek a termelőkkel és a fogyasztókkal, hogy a kínálat és keresletnek megfelelően változtathassák az árakat. Ha a szükség kívánja, szállítsák azokat le, de indokolt drágulás esetén az áremelésként sem szabad elzárkózni, mert csak igazságos mértékkel mérve biztosítható a termelés nyugodt menete.

Az ipari cikkek árellenőrzése, információink szerint, a nemzetgazdasági minisztériumban készülő terv szerint történik. A sokszor tervbe vett áranalizist az ipari termelés egész területén végre fogják hajtani és így a hatóságok és a fogyasztók előtt végre tisztán fog állni, hogy mibe kerül egy-egy iparcikknek az előállítás és mekkora az a haszon, amelyet a gyárilap egy-egy iparcikknek elér. Ha az áranalizist az összes tudományos és gyakorlati tapasztalatok alapján fogják végrehajtani, úgy végre megszűnik az az iparellenes tendencia is, amelyet az utóbbi években mesterségesen szítottak.

Legújabb információink szerint a posztóiparban kiélezett verseny hatása alatt, de főleg a hadseregnek szállított és tömegfogyasztásra gyártott posztóipari termékek olcsóbbá tétele érdekében, a belföldi gyárak 15-20 százalékkal leszállították árait.

— **GYOMORFAJAS**, székrekedés, felfúvódás, bélrenyveséznél teljes gyógyulást nyújt a **SOLVO** pirula. Egy doboz ára 20 lel. **FÖLDES** gyógyszerár, Arad.

Közkereseti társaság tagjainak tartozása

I. R. dr. annak megállapítását kérte a turdai törvényszéktől, hogy a gazdaságoknak nyújtott konverziós kedvezmény reá is vonatkozik. A törvényszék elutasította kérelmét és indoklásában megállapította, hogy I. R. dr. közkereseti társaság tagja volt, — a társaság tartozásáért vonták felelősségre, ami kereskedelmi jellegűvé teszi a követelést, melyre a konverziós kedvezmény, a törvény 69. szakaszának b) pontja értelmében nem vonatkozik. Az ítéltábla nem fogadta el a törvényszék érvlését. A tábla szerint ugyanis kereskedőnek az tekinthető, aki saját nevében és személyesen kereskedelmi üzletekkel foglalkozik, így a közkereseti társaság tagjait nem lehet kereskedőnek tekinteni. Igaz, hogy a kereskedelmi törvény 38. szakasza szerint a közkereseti társaság tartozásáért a tagok teljes vagyonukkal egyetemleges felelősséggel tartoznak, ez azonban — hangzik az ítéltábla döntése — nem állapítja meg a társasági tag kereskedő jellegét. A konverziós kedvezmény megítélését egyébként az ítéltábla felfogása szerint — nem a végrehajtást szenvedő személyi minőségétől, de a követelés természetétől kell függővé tenni, ennek alapján a tábla azzal küldte vissza az iratokat a törvényszékhez, hogy ilyen értelemben hozza meg új ítéletét.

Cluj-i ítéltábla No. C. I. 613/937.)

FINOM CELZAS.

Döcög azt mondja a kóvőházban:
— Nekem az a gyanum, hogy a Pöcög Jósse akar velem veszni.
— Ugy — kérdi valaki — és mire alapítod ezt a felleveledet?
— Arra, hogy tegnap este hatszor pofonított és azt mondta, hogy én vagyok a világ legnagyobb gazembere.

Céget változtatott a cluj-i Vasöntőde.

A cluj-i Vasöntőde és Gépgyár Rt., cégét „Corvinus” Cluj-i Vasöntőde és Gépgyár Részvénytársaságra változtatta át. Ugyanakkor dr. Aurel Socol, Czitrom László és Steiner Ervin igazgatósági tagok tisztségükről lemondottak és helyükbe az igazgatóságba választottak prof. Silviu Dragomir, prof. dr. Coriolan Tătaru, Octavian Stoichița, Chr. Penescu-Kertsch és dr. Eugen Dunca.

Mayer, a besugó

Írta: SZALAY LÁSZLÓ

Négyen laktunk kamasz diákok Jobbadán tanár urnál: az öcsém és én, meg a két Mayergyerek... A két Mayer azzal volt nagyra, hogy nekik a bánatban jónéhányezer hold fekete földjük volt a folyton gunyoltak minket, akik alig párszáz hold homokon szántottunk...

— Nekünk csak ménlovunk több van, mint nektek birkátok és a csikó-kifutónkba az egész birtokotok elférne — mondta röhögve Szepe Mayer...

— Lehet, Mayer, de viszont mi született urak vagyunk, akik nem hajtának végig a városban egy csészán, nincs az az ezer hold!

— A mi kastélyunk nagybedőlőjébe szöröstől-böröstől elférne a ti egész tanyai viskótok!

— Az is lehet, Mayer, hogy azonban mégse fedkezz meg a nekünk, uraknak kijáró köteles tiszteletéről, engedd meg, hogy pofonverjelek!

És ebben a pillanatban el is csattant a nábobvárományos képén egy akkora pofon, mint a pisztolydurranás s a másik pillanatban már székre valóval, bokszerrel egymásnak estünk, hogy mire a tanár ur berohant, csorgott már a vér mindnyájunk fejről...

A tanár ur bezárta az ajtót, a kulcsot zsebre vágta és egy hüvelyknyi vastag nádpálcával elszántan nekünk esett... S mivel egyéb tudománya mellett tornatanár is volt, félholtra csépett bennünket...

Mikor a nádpálcának csak a csúskája maradt a kezében, következett a jóvátétel: jött a néni és bejódorta az egymáson ejtett zúzódásokat, aztán a nyakunktól a sarkunkig vizes lepedőbe csavart bennünket, mert a nádpálcától merő egy véres kolbász volt végestelen a testünk...

— Most, aztán elmélkedhettek — mondta távozóban demokratikus diadallal a tanár ur —, ti ketten a nemzeti kiváltságokról, ti ketten meg a nagy-

birtok előnyeiről!

A Szepe aztán lassanként hallatlanul meggyűlölt bennünket, Szalayakat s mint ilyen egy különösen gyalázatos dologra vetemedett: minden áldott nap beoldalgott az öcsém, meg az én osztályomba, megkérdezte, hogy feleltünk-e, s ha gyengén vagy rosszul feleltünk, ezt a körülményt besugta otthon a tanár urnak s így sikerült neki egyszer vagy kétszer alaposan elnadrágotatni bennünket...

Na megállj, Szepe!

Egyeszer este ülünk valamennyien az asztalnál és tanulunk... A néni szemüvegén át megrebbenő ajakkal olvas s néha szemüvegét a homlokára taszítva kémlelődik, hogy tanulunk-e?... A tanár ur öbbe téve a kezét, a két hüvelykujjával mamoz és szundikál közbe... Nekünk röhögő öröm nézni, hogyan alszik és hogyan mamoz mégis az ujjával s ha valamelyikünk megköszöri a torkát, fölriad és rémülten néz szét, de megnyugodva, csakhamar ismét szundikál...

Egy felriadás után megszólal:

— Mama, te bölcs mama: feküdjünk már le!

— Csak feküdj, de én megvárom, míg a gyerekek a lelkét felmondják!

És ismét belemélyed önfeledten a lapba...

Most aztán valami hallatlan dolog történt: Szepe, mikor látta, hogy a néni önfeledten betűzi a lapot, addig köszörülgette halkan a torkát, míg egyszer csak a tanár ur álmos szemét felnyitotta... Csak ez kellett Szepeinek: eléje tette a nyitott könyvet és halkan, hogy a néni föl ne figyeljen, megszólalt:

— Tudom, tanár ur!

— No mondjad!

Szepe elkezdte hadarni a lelkét, de csak sugva, hogy a néni meg ne riassa... S a lecke eleje ment is pompásan, s a bácsi addig billegette helyeslőleg a fejét, hogy egyszer csak — elszunnyadt... Szepe meg hadart tovább, de már csak össze-vissza, haból, szalmázva...

— Na megállj Szepe!

Mikor elhadarta végig, félszemenl folyton a néni felé pislogva, elvette a bóbiskoló bácsi elől a könyvet és eléje tett egy másikat... És hetet-havát összehadarva, így mondta föl az alvó bácsinak négy tárgyból a lelkét...

— Na megállj Szepe!

Mikor készen volt, elkezdte megint köszörülgetni a torkát s az ijedten ébredő bácsinak odasugta:

— Felmondtam mind a négyet — lefekhetek?... — Fölmondtad?... Igazán fölmondtad? Igazán fölmondtad?...

— Igen!

— Jó... Akkor hát lefekhetsz...

Na megállj, Szepe!

Elkezdett vetközni, mire az, öcsém odasugja nekem:

— Adjuk vissza a kölcsönt, nadrágotasuk el!

— Megállj... Hadd vetközzön le egy szál ingre...

Hadd kapjon vissza mindent kamatostól...

Vetközik a Szepe halkan, mint az árnyék... Kibujik a kabátból, nadrágból, cipőből, mint bőröből a kigyó, mikor vedlik — és ott áll egyetlen szál ingben, ágybabuvásra készen...

No, most intek az öcsémnek, mire az élesem nyerve megezől:

— Mi az?... Te már fekszel...

A bácsi fölriad, a néni összezsapja az ujjait és néz fölhaborodva Szepeire:

— Hogy mertél levetközni?!

— Fölmondtam a lelkét a bácsinak!

— Igaz, ez, papa?!

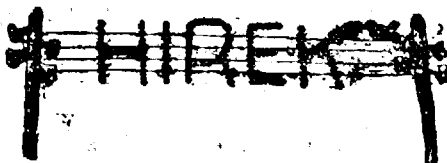
— Hát izé... Nekem is azt mondta, hogy fölmondtad...

— Hát te nem tudod?!

— Ejnye már... Hát én egy kicsit köntös szenderegtem, te bölcs mama!

— Ugy... Szóval te az alvó bácsinak mondtad föl a lelkét... És tudod legalább?!

— I-i-ge-n!

AZ IPAROS

Megjelenik minden második pénteken.
Előfizetési ára egész évre intézményeknek és nagy cégeknek 1000 lei, félre 500 lei. Iparosoknak egész évre 300 lei, félre 150 lei, negyedévre 75 lei.
Redakcia és adminisztráció — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaction und Administration:
Hirdetések négyzetcentiméterre 6 lei. Éves köteteknél árcsökkentés.
Arad, Caminul Industrişilor. — Iparos Otthon.
Strada Brătianu 18.

— A hatezer leinél magasabb fizetésű tisztviselők nem kötelező tagjai a társadalombiztosításnak. A Központi Munkásbiztosító Pénztár legújabb rendelete szerint a 6000 leinél magasabb fizetésű tisztviselők biztosítása nem kötelező még akkor sem, ha régebben munkásbiztosító tagok voltak. Ez a rendelkezés nem vonatkozik a munkásokra. Fővárosi lapjelentések szerint egyes kerületi pénztárak a rendelet ellenében a 6000 leinél magasabb fizetésű tisztviselők után is követelik a munkásbiztosítási járulékokat és a Semmitőszék döntéseire hivatkozva kéri a Központi Munkásbiztosítótól a fenti rendelkezések visszavonását.

— Autóalkatrészek behozatala. A kormány 1939. július 1-ig meghosszabbította az autóműszerelő vállalatok számára kiadott engedélyeket, amelyek szerint kompenzációs uton autóalkatrészeket hozhatnak be külföldről, amelyeket itt szerelnek össze.

— Nem változik az adó a cég székhelyének megváltozásával. A bucarestii ítéltábla VI. tagozata bízott tanácsban kimondta, hogy a kereskedés lényegének megváltoztatása nélkül történt vállalati székhely megváltoztatása ugyanazon helység területén nem ad új kivétésre alapot. Tehát olyan cég, amelyet az egyenesadó törvény 30. szakasza szerint három évre osztályoztak ezen idő alatt nem esik új adókvetés alá. A cég székhelyének áthelyezése esetén, ha továbbra is ugyanazon üzletágban, ugyanolyan keretek között működik és ha nem a régi üzletének megszüntetésével nyitott új üzletet, nem esik új adókvetés alá. Ezen döntést a tábla egy kereskedelmi ügynökség esetében hozta, s az ítélet száma 45—938.

— Na jó... Hát most aztán mondd föl nekem is!

Szepl elkezdte a leckét... Nyiklett, nyaklott, dadogott, hápogott...

— Hát ezt nevezd te tudásnak?...

A bácsi is végkép fölébredt... Előrehajolt Szepl felé és az imént még bágyadtan pislogó birkaszemei szikrázni kezdtek, mint a tigrisé...

Na most, Szepl!...

Fölugrott és lenyalábolt a szekrény tetejéről vagy harminc nádpálcát, ledobta őket az asztalra és dühötől reszkető kézzel kiválasztotta a legvastagabbat...

— Hát te, Balog Tuta, te Spanga, te Rózsa Sándor, becsaptál engem?!... Engem, a nevelőapádat?!... Engem, a te vezérlőcsillagodat, aki megosztom veled a falatotmat és vánkossom pelyhét?!... Ezért példásan lakolandsz, fiu, hogy még a késő unokák is okuljanak belőle!...

És vad elszántsággal rávetette magát Mayer Szeplre...

Az nagyot fűvöltött és villámgyorsan az ágy alá bujt... De a tanár ut megkaparintotta a lábát és előcibálta... S egyben elkezdte csépelni a pendelyét, egy megveszekedett tornatanár minden haragjával...

A nádpálca kilenc foszlánnyá nyíltott s talán agyon is veri, ha a bölcs mama valahogyan le nem fejeveresi...

Belenyomta egy karszékre, ott fújt, ühegett, mint egy viziló... Szeplre meg fölrakta a szokványos vizes lepedőt...

Tíz perc múlva megszólalt a tanár ur:

— Gyere ide abban a vizes lepedőben, te szegény Mayer Szepl!... Új szépen az ölembe, osztán — tanulj!...

Aztán hozzárk többiekhez fordult:

— Látjátok, fiuk: előtettek a példa, hogy viseljétek magatokat tisztességesen, nehogy ugy járjatok, mint ez a szegény Mayer Szepl!...

— Emelkedtek az állami bevételek. Az állampénztár bevételei a költségvetési év első negyedében 6.925.000.000 leit tettek ki, a tavalyi hasonló időszak 5.760.000.000 lei bevételével és az előirányzott 7.637.000.000 lejjel szemben. A készpénzbevétel a költségvetési év első évközlőjében 6 milliárd 525 millió lei volt.

— Figyelmeztetés az alkalmazottak szabadságolására. Bucurestiből jelentik: A bucarestii munkakamara időközi bizottsága felhívást intéz valamennyi kereskedelmi és ipari vállalatokhoz, amelyben figyelmezteti őket, hogy idejében állítsák össze az alkalmazottak szabadság-kimutatását. Amennyiben a rendelkezést figyelmen kívül hagyják az egyes alkalmazottakat megillető szabadság napok fizetésének háromszorosát kötelesek megfizetni más büntetésekkel kívül, amellyel a vállalatot illetik.

— Az államvasut 200 milliós rendelése. A CFR hatalmas arányu körülbelül 700 millió leies megrendelést adott a román közlekedési vállalatoknak. Így többek között a Creditul Minier 30 ezer tonna pakurát szállít összesen 24 millió lei, a Distribuția, Dedevența, Columbia és Unirea 170 ezer tonna pakurát, összesen 141 millió lei, a Distribuția a talpák tömítéséhez 15 ezer tonna pakurát szállít 26.400.000 lei értékben és ugyancsak a Distribuția szállít 1500 tonna pakurát központi fűtőberendezésekhez, összesen 2.065.000 lei értékben. A petróleumvállalatok a CFR-től összesen 193.465.000 leies megrendelést kaptak.

— Megdrágult az erkölcsi bizonyítvány. Az igazságügyminisztériumból rendelet érkezett az aradi ügyészségre, amelynek értelmében a jövőben tíz leivel megdrágul az erkölcsi bizonyítvány kiadása. Eddig az ilyen bizonylat 147 leibe került, míg az új rendelkezés értelmében ezentúl alkalmazni kell az igazolványokon külön 10 leies igazságügyi bélyeget (timbru judiciar), úgyhogy az erkölcsi bizonylat összesen 157 leibe kerül.

— Elkobozták a fővárosban az előírt súlynál könnyebb kenyereket. Bucurestiből jelentik: A lapok részletesen foglalkoznak az ármegállapító rendelkezés végrehajtásával. A rendelkezés értelmében a bucarestii kereskedők kötelesek kis táblákon feltüntetni az árakat. A hatóság tegnap nagymennyiségű kenyeret kobozott el egy péktől, mert nem volt meg az előírt súlyuk.

— NINCS TÖBBET „IPAROSKÉPZŐ AKADEMIA”. A munkaügyi minisztériumnak tudomására jutott, hogy egy a fővárosban, mint az ország számos városában számos kézműiparos továbbképző tanfolyam működik különböző „iparosakadémiák” elnevezése alatt. A minisztérium szigorú vizsgálatot rendelt el az összes ugynevezett „akadémiák” azonnali megszüntetése érdekében.

Harmadik személyek birtokában levő ingóságok lefoglalása.

A járásbíróság felperes cég kérelmére végrehajtást rendelt el az adós kereskedő volt üzlethelyiségében található árukra, tekintet nélkül arra, hogy az üzlet már adós feleségének nevére volt átrúva s az áruk az asszony birtokában voltak. A járásbíróság végrehajtást elrendelő végzését a törvényszék megváltoztatta és kimondta, hogy a végrehajtási törvény 48. szakasza értelmében harmadik személyek birtokában lévő ingóságokra nem rendelhető el végrehajtás, csupán a végrehajtás foganatosítása során kerülhet sor a kérdéses ingók összeírására, ha a végrehajtató a bírói kiküldött előtt valószínűvé teszi, hogy a kérdéses ingóságok a végrehajtást szenvedő tulajdonát képezik. Az ítéltábla a törvényszék határozatát jóváhagyta. (Cluji ítéltábla No. C. I. 704—937).

ROSSZMAJUSAG.

Nemrég egy új filmről beszélgettek a művész-kávéházban. A közismert rosszmájú hölgy kifejtette, hogy ilyen pocskék filmet még nem látott.

A többiek védelmükbe vették a filmet.

— Nagyon jó film — jegyezte meg valaki — és állandóan zúfolt házak mellett megy.

— Ugyan — hagyta helyben egy másik —, tegnap én is megnéztem és táblás ház volt.

A rossz máju nem hagyta magát:

— Hát persze. Az egész város elmegy megnézni, hogy milyen rossz a film.

Hány alkalmazottat tarthat a kisiparos?

A kisiparosokat közelről érintő, kedvező rendelkezés érkezett az aradi munkafelügyelő-ségre. A rendelet a 47.138—1938 számot viseli és tisztázza végre azt a kérdést, hogy tulajdonképpen hány alkalmazottat tarthat egy kisiparos anélkül, hogy túllépne a kisipar kereteit. Az 1936 április 30-ikán életbelépett ipartörvény 151. szakasza értelmében kisiparosoknak azok tekintendők, akik legfeljebb tíz alkalmazottat dolgoznak vagy pedig husz lóerőt meg nem haladó gépenergiával. Az ipartörvény végrehajtási utasításának 266. szakasza pedig leszögezte, hogy a fentemlített tíz alkalmazottba nem értendők az inasok, ami gyakorlatilag azt jelenti, hogy ha valakinek például tíz segédje és öt inasa van, akkor még mindig a kisiparosok kategóriájába tartozik. Nem foglalkozott azonban sem a törvény, sem pedig a végrehajtási utasítás a nem szakképzett munkások, például a napszámosok kérdésével. A munkaügyi minisztérium most megérkezett fentemlített rendelete megállapítja, hogy a törvény által említett tíz munkás létszámban csak a képesített munkások értendők és semmiesetre sem a szakképzetlen munkások is. Így tehát, ha valaki például tíz képesített szakmunkással és még tíz nem képesített munkással dolgozik, kisiparos jellege nem szűnik meg és továbbra is élvezi a kisiparosokra vonatkozó kedvezményeket.

Az oradeai Butoriparosok Szövetkezete nyerte el a cluji klinikák butorszállítását.

A cluji egyetemi 2.218.000 lei vállalati árban árlejtést hirdetett új épületeinek butorszállítására. Az árlejtésen a szállítást 18.40 százalékos engedménnyel az oradeai asztalosmesterek Mobilia nevű szövetkezete nyerte el.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálesetet Segélyző Csoportja.

Directiunea Grupelor de Ajutoare în caz de deces a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin această comunică cu asociații, că cotizațiunile de deces sunt scadente până la numărul curent:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Halálesetet Segélyző Csoportjai Igazgatósága ezúton közli i. t. tagjaival, hogy a halálhálózati járulékok a következő sorszámokig esedékesek:

Cotizațiunile sunt scadente după următorii membri decedați:

In Grupa I. Csoportban Henric Lambertus Henrik 965, Mitru Pucea Demeter 966, väd. lui Ruppert Groher Ruppertné 967, Nicolae Kern Miklós 968, soția lui Ilie Ungurean Ilésné 969, Br. Coloman Exterde Kálmán 970.

In Grupa II. Csoportban väd. lui Stefan Comloșan Istvánné 1033, väd. lui Ludovic Dorok György 1035 sorszámig esedékes a fizetés.

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja

Directiunea Grupelor de Ajutoare de Inmormantare a Industrişilor din Arad face cunoscut membrilor cari sunt în restanță cu cotizațiile lor, să achite restanțele în interesul lor propriu, fiindcă în conformitatea §-lui 14 și 15 din statute callitatea lor de membri respira automatic, adică dacă membrul decedează între timp, nu se poate acorda ajutorul.

Az aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja Igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálhálózati járulékaikkal hátralékban vannak, azt saját érdekében rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatic megszűnik, azaz, ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható.

A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In Grupa „A” Csoportban: 1059 Iosif Simkó József, 1060 Iosif Czinczer József, 1061 Francisc Misenszky Ferenc.

In Grupa „B” Csoportban: 1026 Özv. Brasay Lajosné, 1027 Özv. Konulpsan Stefanné, 1028 Klein Dávid.

KLUG
Testvérek

temetkezési
vállalata

Arad, Bul. Reș. Ferdinand 57 TELEFON: Arad: 14—90
Aradul-Nou: 20—22 Oic. 6 árak. Saját készítmény.